

the
PLAIN TRUTH
a magazine of understanding
(NEDERLANDSE EDITIE)

de

ECHTE WAARHEID

voor een zuiver begrip

**DE VOORTDURENDE
CRISIS IN DE
KATHOLIEKE KERK**

**DE FILIPPIJNEN –
EEN LAND IN
BEROERING**

**IN DE GREEP VAN DE
HONGERDOOD**

A. Manger

de ECHTE WAARHEID

een tijdschrift voor een zuiver begrip

6e jaargang, No. 10

Wereldoplage 2 980 436

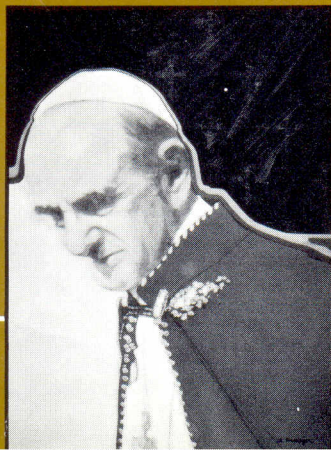
November 1973

ARTIKELEN

De voortdurende crisis in de Katholieke Kerk	2
De Filippijnen — een land in beroering	8
Insider licht gewijzigde machtsverhoudingen toe	13
Heeft God het op de vrouw gemunt?	17
Europa: Catastrofe en herleving — Deel 2: Karel de Grote — de eerste Europeaan	20
In de greep van de hongerdood	34

RUBRIEKEN

Persoonlijk	1
Vooruitlopend nieuws	7
Wat u kunt doen	39
Wat onze lezers schrijven	40
Euronieuws	41

ONZE OMSLAGFOTO

Paus Paulus VI, het hoofd van de grootste geloofsgemeenschap van het christendom, ziet zich belaagd door vele dringende en complexe problemen. Hij ziet zichzelf als een man die helemaal alleen het hoofd moet bieden aan een godloze maatschappij. Binnen de R.K. Kerk worstelt hij met ernstige vraagstukken waarbij hij weinig troost kan putten uit het feit dat r.k. landen geen gemeenschappelijk beleid of doel hebben.

Omslag door Allen Merager — Plain Truth

Hoe uw abonnement betaald werd

Uw reeds betaalde abonnement werd mogelijk gemaakt door de bijdragen van degenen die vrijwillig medewerkers geworden zijn in de ondersteuning van dit wereldomvattende werk. Ambassador College is als een afzonderlijke instelling verbonden aan de Worldwide Church of God, Pasadena, Californië, VS, en een gedeelte van de financiële behoeften van het werk wordt door die Kerk gedragen. De uitgevers hebben niets te koop en hoewel bijdragen dankbaar aanvaard worden, wordt het publiek nooit om financiële steun verzocht.

President-directeur en hoofdredacteur
Herbert W. Armstrong

Vice-voorzitter en adj.-hoofdredacteur
Garner Ted Armstrong

Algemeen redacteur: Herman L. Höh

Chef-redacteurs: David Jon Hill, Raymond F. McNair

Redacteur vormgeving: Arthur A. Ferdig

Kernredactie: William F. Dankenbring, Jerry J. Gentry, Gene H. Hogberg, Paul W. Kroll

Redacteurs en medewerkers: Robert Boraker, Robert L. Kuhn, Cliff C. Marcussen, Ernest L. Martin, Gerhard O. Marx, Patrick A. Parnell, Richard C. Peterson, Paul Royer, Richard H. Sedliacik, Charles F. Vinson, Eugene M. Walter, William R. Whikehart

Correspondenten: Bonn: John Karlson; Brussel: Ray Kosanke; Genève: Colin Wilkins; Johannesburg: Robert Fahey; Londen: Roderick C. Meredith; Manila: Colin Adair; Mexico: Enrique Ruiz; Sydney: Dennis G. Luker; Vancouver: Dean Wilson; Washington D.C.: Dexter H. Faulkner

Documentatie en nieuwsdienst: Jeff Calkins, Chris L. Carpenter, Werner Jebens, Paul Knedel, Jeff Moss, David Price, Rodney Repp, Donald D. Schroeder, Marc Stahl, Keith Stump

Ontwerp en uitleg: Allen Merager, Ron Lepska, Monte Wolverton

Fotoredacteur: David Conn; *Fotografen:* Alan Beardsmore, Gary George, Ian Henderson, Mike Hendrickson, Alfred Hennig

Administrateur: Albert J. Portune
Directeur uitgeverij: C. Wayne Cole
Hoofd distributie: David Jon Hill

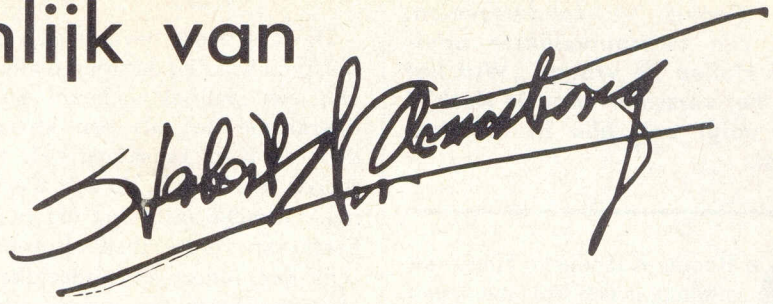
—Nederlandse Editie—

Redactiestaf: Roy McCarthy, Dick Gagel, Mathieu Janssen, Han Wilms, Iepke Klarenberg, Thea Clay, Jeannette van Pelt

Grafische verzorging: John Dunn, Tony Morrell

The PLAIN TRUTH wordt maandelijks (behalve het gecombineerde nummer van juli-augustus) gedrukt door Ambassador College Press, Pasadena, Californië, VS; St. Albans, Engeland; en door Ambassador Press Pty. Ltd., North Sydney, Australië. Duitse en Nederlandse edities worden uitgegeven te St. Albans, Engeland; Spaanse en Franse edities te Pasadena, Californië, VS. © 1973 Ambassador College (U.K.) Ltd. Alle rechten voorbehouden.

Persoonlijk van

Verontrustende toename van echtscheidingen vormt ernstige bedreiging van de VS en de westerse wereld

DE verontrustende toename van het aantal echtscheidingen vormt momenteel een ernstige bedreiging van het voortbestaan van de Verenigde Staten en andere westerse landen. Het tragisch verval van het gezinsleven is een teken aan de wand voor deze landen.

Hoe belangrijk zijn eigenlijk het huwelijk en het gezinsleven? Sommige psychiaters zeggen thans dat de instelling van het huwelijk op haar retour is. Zal het huwelijk in de loop van de 21e eeuw geheel verdwijnen?

Hoe en wanneer werd het huwelijk ingesteld? Indien de mens slechts de hoogste trap in het dierenrijk vertegenwoordigt, in welke fase van het evolutionaire proces van het een of andere aapachtige dier tot mens besloot hij het huwelijk in te stellen? Dieren trouwen niet. Maar huwelijk en gezinsleven zijn de mensheid eigen.

Kijk eens naar de huidige situatie in de Verenigde Staten. In het jaar lopend van 1 maart 1972 tot 1 maart 1973 was het aantal echtscheidingen in dat land met 8,7% gestegen ten opzichte van het daaraan voorafgaande jaar. Op elke 100 huwelijken zijn er thans 31 echtscheidingen. Echtscheiding is in de Verenigde Staten op een nog nooit eerder bereikt peil aangeland. Bij dit tempo van toeneming zal er weldra sprake zijn van één echtscheiding op elke drie gezinnen in de Verenigde Staten. In sommige staten is dit reeds het geval!

In een gezonde en gelukkige maatschappij dient opvoeding in het gezin te beginnen. Deze moet grote nadruk

leggen op de noodzaak van gezinsleven. Niettemin is in onze westerse wereld — met name in Engeland en Amerika — het gezin bezig uiteen te vallen. Slechts weinig ouders hebben zelf geleerd hoe de opvoeding in het gezin ter hand genomen moet worden. Niet veel ouders bezitten voldoende kennis of gaven om hun kleuters op te voeren.

De meest tragische en ernstigste tekortkoming bij de opvoeding van vandaag is dat kinderen thuis niet de belangrijkheid van een gelukkig gezinsleven voor onze maatschappij wordt bijgebracht.

Onderzoekingen verricht bij minderheidsgroepen in de VS, hebben het essentiële belang van een hecht gezinsverband in elke maatschappij op veelzeggende wijze toegelicht. Hoewel de specifieke omstandigheden die bij deze onderzoekingen werden geanalyseerd, speciaal op de Verenigde Staten betrekking hebben en niet elders, hebben ze zeer duidelijk aangetoond dat een gelukkig gezinsleven dé basis is van een evenwichtige maatschappij waar dan ook.

De onderzoekingen bestreken vier minderheidsgroepen in de Verenigde Staten. Alle vier zijn het slachtoffer van discriminatie en vooroordeel geweest. Drie van deze groepen hebben een zekere status bereikt en zijn, in het algemeen gesproken, de vroegere discriminatie te boven gekomen. Dat zijn de als Amerikaan geboren Japanners en Chinezen, en de joden. Wat de Japanners en de Chinezen betreft

was er bovendien nog de scheidsmuur van de huidkleur.

Deze drie groepen hebben status en erkenning bereikt, niet doordat er door politie en militairen op werd toegezien dat de wetten werden nageleefd, niet via optochten, demonstraties, dreigementen en geweld, maar door zelfontwikkeling en prestaties. In de Verenigde Staten wordt status bereikt via onderwijs en beroep.

Maar de onderzoekingen hebben laten zien dat veel, zo niet het grootste deel van de grondslag van dit resultaat een hecht gezinsverband is. Deze drie groepen trouwen gewoonlijk binnen hun eigen ethnische groep en handhaven een hecht familieverband. In alle drie groepen is er ook sprake van spaarzaamheid in het gezin — ouders die bereid zijn zich grote opofferingen te getroosten voor de opvoeding en de positieverbetering van de volgende generatie. Hét symbool van het joodse leven is het hechte gezinsverband. Ouders zijn erg trots op elke blijk van vooruitgang en prestatie bij hun kinderen.

Vergelijk deze drie minderheidsgroepen nú eens met de blanke Amerikaanse meerderheid waarbij het aantal echtscheidingen op verontrustende wijze toeneemt en de gezinnen in toenemende mate uiteenvallen.

De volkstelling van 1960 bracht enkele veelbetekenende feiten aan het licht. Ruim de helft van de kinderen van als Amerikaan geboren Japanse en Chinese ouders, tussen de leeftijd

(Zie verder pagina 30)

Controverse en kritiek blijven om paus Paulus VI rondwervelen. Zelfs zijn vertrouwelijkste adviseurs stellen de vraag: „Wat ligt er in het verschiet voor de Kerk?“ Hier volgt een blik in die toekomst.

DE Rooms-Katholieke Kerk van vandaag is een huis dat tegen zichzelf verdeeld is. „Rome moet iets doen, anders zal in elk land de Kerk eigen wegen gaan bewandelen en zal de paus slechts een toeristen-attractie of een soort Dalai Lama worden”, waarschuwt de theoloog Piet Schoonenberg.

Het aloude gezegde; „Rome heeft gesproken, de zaak is afgedaan”, heeft onder de katholieken van de 20e eeuw nagenoeg alle betekenis verloren.

Het gevolg hiervan is dat de paus en kerkelijke leiders geconfronteerd worden met een toenemende vertrouwens- en gezagscrisis. Deze crisis heeft tot een belangrijke wijziging in het denken van het Vaticaan geleid.

Een kerk die steun zoekt

De R.K. Kerk bevindt zich in een toestand waar zij de steun nodig heeft van een politiek lichaam om het liberalisme dat als een stormwind door de Kerk raast een halt toe te roepen. De Kerk in Europa is evenwel niet de enige instelling die te lijden heeft van verdeeldheid. Europa zelf lijdt aan innerlijke verdeeldheid op politiek, sociaal en godsdienstig gebied. Het wekt daarom geen verwondering dat het Vaticaan en Europa, gedreven door een wederzijdse behoefte aan veiligheid en zelfbehoud, dichter tot elkaar komen.

Voor het eerst in 155 jaar heeft het Vaticaan ertoe besloten zijn stem te laten horen in een internationaal politiek forum. Leaders van de R.K. Kerk zijn vele jaren de mening toegedaan geweest dat het niet op de weg van de Kerk lag zich te bemoeien met de politieke geschillen van de wereld. De tijden zijn evenwel veranderd. Rome en Europa hebben elkaar voor wederzijds zelfbehoud nodig.

Monseigneur Agostino Casaroli, de officieuze minister van Buitenlandse Zaken van de paus, werd belast met de leiding van een vier man sterke delegatie naar de Europese veiligheidsconferentie te Helsinki. Deze ontwikkeling is zonder weerga sinds 1818.

Afwijkende opvattingen bij de vleet

Wijlen paus Johannes XXIII was zich meer dan tien jaar geleden pijnlijk bewust van de splijtzwammen die zich binnen de Kerk ontwikkelden. Ten einde de wonden waaraan het katholicisme toen leed te helen, riep paus Johannes het Tweede Vaticaanse Concilie bijeen. De bedoeling hiervan was om in de eerste plaats de interne problemen van de R.K. Kerk op te lossen. „Daarna, na het volvoeren van dit noodzakelijke werk, na het verwijderen van al wat op een menselijk niveau een snellere vooruitgang zou kunnen bemoeilijken”, zo verklaarde paus Johannes, „zullen wij de Kerk in al haar luister exposeren,

De voortdurende crisis in de KATHOLIEKE

door Paul Knedel

Vatican II

KERK

Illustratie door Garry Haggarty

zonder vlek en zonder rimpel en zullen wij tot al de van ons afgescheidenen zeggen: 'Zie, broeders, dit is de Kerk van Christus'."

De droom van paus Johannes XXIII om de vensters naar de wereld te openen en wat frisse lucht door een verontruste kerk te laten waaien, werd reeds toentertijd door velen als een groot waagstuk beschouwd. Paus Johannes was over één ding bezorgd. De katholieke Kerk was in staat van verval en werd beschouwd als zijnde van geen betekenis meer voor de twintigste eeuw. Een „evenement” was nodig.

Paus Johannes verwachtte dat het Tweede Vaticaanse Concilie de Kerk weer up-to-date zou brengen en de 2500 bisschoppen te Rome met een nieuwe ijver zou vervullen, die tot in alle delen van de wereld zou doordringen.

Doch de vrije uitwisseling van gezichtspunten en ideeën van bisschoppen van over de gehele wereld bleek evenwel catastrofale gevolgen te hebben.

Aan het eind van het Tweede Concilie keerden de bisschoppen terug naar huis en gingen voort met het opperen van bedenkingen en het stellen van méér vragen. In plaats van dat het een religieuze ervaring en een band van eenheid had gesmeed, had het concilie een ware doos van Pandora vol strijdvragen geopend. Opnieuw werden bedenkingen ingebracht tegen de onfeilbaarheid, het celibaat en geboortenbeperking.

De hoop dat God zijn aangezicht zou laten zien en de Rooms-Katholieke Kerk zou hernieuwen werd nimmer verwezenlijkt. Paus Johannes wachtte tevergeefs. Het goddelijk evenement vond niet plaats. Hij had hoog spel gespeeld en verloren.

Paus Johannes had geprobeerd „de geest tot handelen te dwingen” en had gefaald. In plaats van een golf frisse lucht woei een storm van tegenspraak naar binnen die problemen welke sluimerend hadden gelegen aan het licht bracht. Het werd spoedig duidelijk dat de uitstorting van de geest, waar paus Johannes voor het succes van het Concilie op had gerekend, een misrekening was.

Wereldwijde onrust

Zelfs voormalige r.k. bolwerken zijn ernstig aangetast. Hoewel de belangrijkste geschilpunten van land tot

land verschillen, hebben ze toch allemaal te kampen met een algemene onrust en malaise.

In de VS heeft de Kerk grote omwentelingen ondergaan en in de ogen van een schrijver in het Vaticaanse weekblad *L'Osservatore Della Domenica* leek ze op het punt van instorten te staan. In een recent artikel zei de Italiaanse theoloog Ballista Mondin dat een aantal mensen hem had meegedeeld dat de R.K. Kerk in Amerika binnen twintig jaar „volkomen verdwenen” zou zijn.

Katholieke publikaties in de VS werden voor hun medeplichtigheid in deze aangelegenheid aan de kaak gesteld. Theoloog Mondin bracht dit als volgt onder woorden: „In plaats van de bloedende wonden van hun kerk te verzorgen, stellen zij zich gewillig beschikbaar voor dergelijk journalistische verzinsels die typerend zijn voor onze tijd”. De publikatie stelde voorts dat katholieke auteurs een lawine van kritiek hebben ontketend, „dikwijls ernstiger en meer beledigend dan zelfs protestantse schrijvers zouden durven uiten”.

In Frankrijk is het aantal volwassenen dat zich tot het katholieke geloof bekeerde in twee jaar tijds met 50% gedaald. In dat land, waar 84% van de bevolking officieel geacht wordt katholiek te zijn, wordt door sommige katholieke functionarissen de gevolgtrekking gemaakt dat Frankrijk „een vloedgolf van ongelooft” ondergaat. In de afgelopen tien jaren is de inschrijving aan Franse seminaries ontstellend gedaald, wat een teken is dat er geen stilstand komt in de achteruitgang van het aantal priesters.

Een voortdurende bron van spanningen is de groeiende kloof tussen de Rooms-Katholieke Kerk in Nederland en Rome. De maagdelijke geboorte, het gezag van de paus en het recht van priesters om te huwen, zijn vragen die de kerk in Nederland in het, potentieel gesproken, meest opzienbarende conflict met het Vaticaan sedert Maarten Luther hebben gebracht. In Rome is het gebruikelijk geworden om, wanneer men het heeft over het Nederlands katholicisme, de woorden „ketterij” en „schisma” te gebruiken.

De strijd voor „sociale rechtvaardigheid” heeft in Latijns-Amerika een bittere controverser doen ontstaan. Voorop in deze beweging gaan veel

priesters die „macht voor het volk” eisen. In brede kringen wordt gemeld dat minstens een derde van de geestelijken in Latijns-Amerika op de een of andere manier bij protestbewegingen betrokken zijn. Het bestaan van de „guerrilla-priester”, iemand die de strijd voor sociale hervorming leidt, is in veel gebieden van Zuid-Amerika niet iets ongehoords. Naar verluidt behoren in Argentinië meer dan 500 priesters tot een „Derde Wereld beweging”.

Hoewel de katholieke Kerk openlijk te kennen heeft gegeven gunstig gezind te zijn ten opzichte van vele veranderingen die de hervormingsgezinde priesters hebben geëist, heeft zij weinig gedaan om ze ook uit te voeren.

In Brazilië, het grootste katholieke land ter wereld, variëren de problemen waarmee de Kerk geconfronteerd wordt van een te gering aantal geestelijken tot een opkomst van spiritisme, voodoo en Pinksterbeweging. De militaire junta in Brazilië heeft priesters, nonnen en leken gevangengezet vanwege hun aandeel in wat zij revolutionaire groepen noemen.

Paus Paulus maakt zijn entree

Toen hij in juni 1963 gekozen werd, viel de tegenwoordige paus een Kerk ten deel die bezig was uiteen te vallen. Er heerste destijds in de katholieke Kerk een duidelijke tendens zich van het conservatisme te distancieren. Paulus VI gaf toen als zijn bedoeling te kennen te willen regeren in de geest van paus Johannes, en voor een korte tijd had zijn politiek een liberaal tintje.

Hij prees paus Johannes dat deze meer macht in handen van de bisschoppen van de wereld en minder in die van de roomse curie had gegeven. Maar in 1967, veranderde hij om onverklaarbare redenen van richting en keerde terug naar het conservatieve kamp. Het was toen dat vele van de tegenwoordige interne moeilijkheden ten volle voor de dag kwamen.

Het besluit betreffende geboortenbeperking maakte het paus Paulus duidelijk dat zijn vorm van conservatisme verzet zou uitlokken. Maar de alternatieven schenen onaanvaardbaar. Hard aanpakken zou het verlies van grote delen van de katholieke bevolking met zich meebrengen

Ernst Herb — Plain Truth

BISSCHOPPEN van over de hele wereld woonden het Concilie bij. De verwachte eenheid bleef echter zoek.

en de vooruitgang die jegens niet-katholieken gemaakt was, tenietdoen. Omgekeerd zou een liberale benadering plaatselijke scheuringen uitlokken en de kerk aan grotere scheidingen blootstellen.

De oplossing van de paus was een overbruggingsmaatregel. Hij zal noch de redelijk progressieven van zich vervreemden noch de protesten van de conservatieven smoren. Dit heeft sommigen aangezet de beschuldiging te uiten dat hij inzake kritieke kwesties de leider is van een hiërarchie die geen besluiten durft te nemen.

Socioloog en priester A.M. Greeley zei over de tegenwoordige toestand: „zeer veel priesters zullen toegeven dat zij het gevoel hebben dat het schip op drift is geslagen zonder dat een vaste hand het roer houdt”.

Intussen heeft een groep van 33 progressieve rooms-katholieken de leiding van de Kerk aangevallen en alle katholieken opgeroepen machtsmisbruik door de hiërarchie te weerstaan.

Schuld van de duivel?

Paus Paulus heeft de schuld voor de problemen waar de Kerk sedert het Tweede Vaticaanse Concilie onder gebukt is gegaan, op de duivel gewenteld. Bij het opdragen van een mis in de Sint Pieter zei de paus: „Wij meenden dat er na het Concilie een zonnige dag in de geschiedenis van de kerk zou aanbreken. In plaats daarvan hebben wij nieuwe stormen ontmoet. Hoe kwam dat? Ik zal u een gedachte toevertrouwen: het is een vijandige macht, de duivel. . .”

Hij suggereerde dat Satan de kerk had weten binnen te komen via een „scheuring, ten einde de vruchten van het Vaticaanse Oecumenische Concilie te verstikken”. Bij het doen van deze uitspraak vroeg de paus zijn toehoorders zijn woorden niet als „bijgelovig of onrealistisch” op te vatten.

De felle aanval die erop volgde was plotseling en kritiek. De Italiaanse pers hekelde hem, progressieve rooms-katholieken geneerden zich en velen schreven de pauselijke aankondiging af als een zoveelste tragische *faux pas*. Zelden heeft een uitspraak van Rome zoveel spot en minachting op een hedendaagse paus doen neerkomen. Zowel de katholieke theologische alsook de wereldlijke pers hebben met hem de draak gestoken door titels te gebruiken van artikelen zoals

„Dat mag de duivel weten” en „Als men van de duivel spreekt”.

Met deze vinnige reacties voor ogen zei paus Paulus kort daarna dat hij, zich geplaatst ziend tegenover een godloze maatschappij, zich soms „ontzettend eenzaam” voelt. Hoewel paus Paulus zichzelf beschrijft als een „getuige die roept in de woestijn”, wordt hij toch meer en meer behoedzaam in zijn uitspraken. Hij spreekt met zó weinig nadruk dat veel van zijn uitspraken, hoewel ze veelbetekenend zijn, zeer weinig erkenning ontvangen.

Geen Verenigd Europa zonder de Katholieke Kerk

Een van de manieren om een herenigde kerk tot stand te brengen is haar op te doen gaan in een project dat groter is dan zijzelf. Dat project zou de vereniging van Europa kunnen zijn. Ondanks haar interne moeilijkheden gaat het Vaticaan voort een intense belangstelling voor Europa aan de dag te leggen.

Volgens Malachi Martins boek *Three Popes and the Cardinal* wordt door de hogergeplaatste functionarissen in het Vaticaan het meest over een verenigd Europa met Duitsland in het middelpunt gedacht. Europa wordt nog steeds door Rome als het middelpunt van de wereld beschouwd, maar het is gebleken dat een permanent verdeeld Duitsland een struikelblok is voor de eenheid die Rome wenst.

Als gevolg van het nog voortwoekeren van diepgewortelde interne meningsverschillen, is de Rooms-Katholieke Kerk momenteel niet in een positie zich volledig in de wereldpolitiek te mengen. Wanneer we echter de geschiedenis nagaan, zien we dat Rome in de aangelegenheden van verschillende naties verwickeld is geweest en geen vreemde in de politieke arena is. Zoals paus Paulus het in *L'Osservatore Romano* van 20 juli 1972 uitdrukte: „De Kerk heeft het recht morele uitspraken te doen, zelfs in zaken die verband houden met de politieke orde...”

Europa is op zoek naar een centrale overheid, een autoriteit die als neutraal beschouwd kan worden. Aloude vooroordelen zijn bij de nationaliteiten van Europa diepgeworteld. Het gezag in Rome zou echter een schijnbaar onmogelijke taak wél tot een goed einde kunnen brengen.

De eenvoudigste en misschien wel de enige manier om een Verenigde Staten van Europa tot stand te brengen is door de unificerende band der religie. Gezien het feit dat het merendeel van de tegenwoordige negen landen van de Europese Gemeenschap katholiek is, is zulk een verbond een reële mogelijkheid. Wanneer zij eenmaal gevormd zou zijn, dan zou deze grote derde macht in de wereld zowel de Verenigde Staten als Rusland in de wereldpolitiek der grootmachten ter zijde kunnen streven.

Europa is bedachtzaam en omzichtig op weg naar een volledige economische unie. Eén Europees betaalmiddel wordt tegen 1980 verwacht. Daar de internationale monetaire toestand in wanorde is, menen sommige waarnemers dat Europa's tijdschema aanzienlijk versneld zal worden.

Dr. Otto Von Habsburg, de zoon van de laatste keizer van Oostenrijk, zei in een toespraak die hij in 1970 in Londen hield: „... Wij moeten toegeven dat dit decennium voor dit werelddeel zeer beslissend zal zijn. Wij zouden zelfs kunnen zeggen dat het reeds aan het eind van deze tien jaar duidelijk zal zijn of dit Europa inderdaad de rol zal vervullen waartoe het in de wereld van morgen klaarblijkelijk geroepen is, een rol van vrede, begrip en vooruitgang. Of dat wij daarentegen er genoeg mee nemen te leven zoals wij de afgelopen 25 jaar hebben geleefd, onder diverse invloedssferen verdeeld, zonder onze eigen besluiten inzake politiek en economie te kunnen nemen, en dat *zou natuurlijk werkelijk een groot gevaar voor de rest van de mensheid kunnen inhouden.*”

Onder welk vaandel zou Europa één kunnen worden? Dr. Von Habsburg zegt in zijn boek *The Social Order of Tomorrow*: „Vandaag bezitten wij een Europees symbool dat alle naties gelijkelijk toebehoort. Dit is de kroon van het Heilige Roomse Rijk die de traditie van Karel de Grote, de vorst van een verenigd Westen, belichaamt. Dit mag misschien romantisch en onrealistisch klinken. Men moet evenwel onthouden dat de kroon niet slechts de soevereiniteit van de monarch vertegenwoordigt, doch eveneens de banden tussen het gezag en het volk...”

En van welk belang is religie bij

het formeren van een Verenigd Europa? Volgens dr. Von Habsburg is het feit dat sommige Noordepese volken protestant zijn en dat er in recente jaren in deze naties godsdienstig verval is geweest, geen voorafschaduwning dat er grote moeilijkheden te verwachten zijn om in een groter Europa geïntegreerd te worden. Hij zegt: „De oecumenische geest heeft heel wat terrein gewonnen, maar vooral in de laatste 14 jaren nadat dit boek gepubliceerd werd. Natuurlijk is religie in bepaalde gebieden aan het wanen. Persoonlijk sta ik er nogal dubieus tegenover of deze verflauwing wel erg lang zal duren. Ik verwacht in de toekomst eerder een werking in tegengestelde richting. Dat wil zeggen, ik verwacht dat binnen afzienbare tijd de invloed van de religie veel groter zal worden dan zij in het verleden is geweest.”

Grote gebeurtenissen in de jaren zeventig

Als de Rooms-Katholieke Kerk in het nieuwe Europa een hoofdrol zal moeten gaan spelen, dan moeten er in de jaren '70 grootse en ongewone gebeurtenissen plaatsvinden. Er zal een verjongde paus Paulus óf een krachtige opvolger nodig zijn om deze verandering te bewerkstelligen. Het tolereren van de voortdurende meningsverschillen binnen de kerk zal haar anders te gronde richten.

Eén ding staat vast. De R.K. Kerk heeft tegenslagen geïncasseerd, maar is nog niet verslagen. Rome is vastbesloten een belangrijke rol in de wereldgeschiedenis te spelen.

Zal het zijn zoals dr. Von Habsburg aangeeft dat de kroon van Karel de Grote en het Heilige Roomse Rijk opnieuw een rol in Europa zullen spelen?

Er ontwikkelen zich in Europa, Rome en het Midden-Oosten belangrijke gebeurtenissen. Gewichtige beslissingen en acties met grote gevolgen zijn volgens de profetieën van de Bijbel in deze gebieden voorspeld en zullen de gehele wereld op zó'n manier beïnvloeden dat het zelfs politieke waarnemers die al heel wat gezien hebben, zal ontzetten.

Komende afleveringen van *De ECHTE WAARHEID* zullen onze lezers niet alleen met deze gebeurtenissen op de hoogte brengen, maar hen er tevens van tevoren nader over inlichten. □

vooruitlopend nieuws

in de spiegel van het WERELDGEBEUREN

• Amerikanen onbekend met Europese aangelegenheden

De Europese Gemeenschap? Meer dan de helft van de Amerikanen die in het begin van het jaar in een opinie-onderzoek hierover vragen gesteld werden, gaven toe nog nooit van de EEG gehoord te hebben.

Deze schokkende onthulling was het resultaat van een opinie-onderzoek door Gallup die hiervoor een opdracht had ontvangen van de voorlichtingsdienst van de Europese Gemeenschap te Washington.

Vijfenvijftig procent van de landelijke steekproef — 1030 Amerikanen boven de 18 — gaf te kennen dat het concept van de EEG nieuw voor hen was.

Daarbij wist slechts 5% van degenen die zeiden dat ze met de Gemeenschap bekend waren te vertellen dat de bevolking van de Gemeenschap groter is dan die van de Verenigde Staten, dat haar export groter is dan die der Verenigde Staten, en dat haar industriële productie percentsgewijs sneller toeneemt. Slechts 4% van hen die van de EEG hadden gehoord of gelezen wist te vertellen dat dit de voorloper was van de Verenigde Staten van Europa waarnaar men zo uitziert.

De uitkomst van de enquête liet duidelijk uitkomen dat de Amerikanen zich over het algemeen niet bewust zijn geweest van de historische gebeurtenissen die zich in de laatste kwart eeuw in Europa hebben afgespeeld. Ze hebben klaarblijkelijk weinig aandacht besteed aan de heroïsche pogingen de Frans-Duitse vijandschap na twee wereldoorlogen bij te leggen en de oorspronkelijke zes Europese naties samen te smeden. De vergroting van de Gemeenschap, minder dan een jaar geleden, waarbij Engeland, Ierland en Denemarken toetraden, is eveneens grotendeels aan hen voorbijgegaan.

Geen wonder dat de Europeanen de laatste tijd geklaagd hebben dat de Amerikanen hen met „welwillende onachtzaamheid” behandelen.

• Europa's nucleaire dilemma

Er wordt in de Amerikaanse senaat toenemende druk uitgeoefend de Amerikaanse troepen in West-Europa drastisch te verminderen.

Een eenzijdige vermindering van de Amerikaanse troepensterkte in West-Europa zou nieuw voedsel geven aan de reeds bestaande Europese twijfel aangaande de betrouwbaarheid van de Amerikaanse nucleaire paraplu over Europa. Amerikaanse troepen en conventionele

wapens in Europa worden door veel Europeanen als een soort onderpand beschouwd dat er borg voor staat dat de Verenigde Staten hun nucleaire verplichting na zullen komen mocht dit noodzakelijk worden.

Nu reeds heeft de groeiende hartelijkheid tussen de Verenigde Staten en de Sovjetunie, de Europese vrees gewekt door Amerika in de steek gelaten te worden, en voor een „nieuw Yalta”. Naar sommigen beweren loopt geheel Europa gevaar „één groot Finland” te worden dat geheel aan de genade van de Sovjetunie overgeleverd is.

Tegen de achtergrond van de voortdurende opbouw van de Russische conventionele militaire macht in Oost-Europa, staan de nerveuze West-Europeanen — speciaal de Westduitsers — voor een ernstig dilemma. Momenteel bestaat er eenvoudig geen alternatief voor de zekerheid van de Amerikaanse nucleaire bescherming van Europa. Een Frans-Engelse nucleaire „paraplu”, gebaseerd op de bestaande Britse en Franse nucleaire mini-strijdkrachten zou op dit punt bepaald niet in een toereikende vervanging voorzien. De minister van Financiën en Economische Zaken in Bonn, Helmuth Schmidt, ging onlangs zover de Franse *force de frappe* als „een waardeloos stukje speelgoed” te bestempelen.

In juli verwierp Willy Brandt voorstellen voor de totstandkoming van een onafhankelijk bemand en beheerd West-Europees nucleair afschrikmiddel dat de huidige Amerikaanse paraplu zou moeten vervangen. „Ik kan me niet voorstellen”, zei Brandt, „dat men een Europese nucleaire strijdmacht in het leven kan roepen zonder een Europese regering te hebben die daarover zeggenschap heeft.” Zo'n Europese regering is zelfs nog niet in het verschiet.

Door de veranderingen die plaatsvinden zou er voor West-Duitsland, de meest kwetsbare West-Europese staat, slechts één mogelijk alternatief overblijven: een „modus vivendi” of voorlopige schikking met de Sovjetunie die de nodige adempauze kan verschaffen om de eigen defensie te versterken. En zo'n ontwikkeling zou ironisch genoeg de gevaarlijkste van allemaal kunnen zijn, voor zowel de Sovjetunie als het Westen. Om de woorden van een toonaangevend Amerikaans weekblad te gebruiken:

„Zonder de krachtige Amerikaanse ruggesteun zou West-Duitsland onder druk komen te staan zulke delicate politieke stappen te nemen als de 467 000-man sterke Bundeswehr te vergroten en misschien zelfs op de nucleaire toer te gaan. De Duitse kwestie zou dan weer het kernvraagstuk in Europa worden.”

EEN politieke ontwikkeling van ingrijpende betekenis doet zich op het ogenblik in Zuidoost-Azië gelden.

In dit deel van de wereld ontdekt de ene natie na de andere zich van het traditioneel-democratische erfdeel van de vroegere koloniale overheersers. In plaats daarvan hebben hun leiders gekozen voor uiteenlopende autoritaire stelsels — dezelfde bewindsvorm die overal in Azië bestond in de dagen vóór de democratie daar wortel schoot. Thailand, Zuid-Korea, Zuid-Vietnam en Singapore zijn voorbeelden van naties die, onder zowel interne als externe zware druk, nog slechts in theorie de democratie aanhangen, maar nu niet direct in de praktijk.

Ook de Filippijnen zijn zo'n natie. Destijds geroemd als het „toonbeeld der democratie in Azië”, ziet deze archipel van meer dan 7100 tropische eilanden zich geplaagd voor een reeks steeds ernstiger wordende crises, waarbij de staat van beleg werd afgekondigd, evenals een nieuwe grondwet die aanzienlijk afwijkt van die welke achtendertig jaar geleden onder waakzaam westers toezicht werd ingevoerd.

Marcos grijpt in

President Ferdinand Marcos van de Filippijnen, op wie in de eerste maanden van 1972 zeven keer een aanslag werd gepleegd, kwam op 29 september van dat jaar tot de conclusie dat alleen de staat van beleg

het gevaarlijk opkomend getij van politieke en sociale chaos kon keren dat zijn land dreigde te overspoelen.

President Marcos noemde als oorzaken van de chaos: de voortdurend dreigende, door Vietnam geïnspireerde communistische troebelen en de steeds verergerende sociale en economische kwalen, die de basis van de Filippijnse samenleving dreigden te ondermijnen.

Al tientallen jaren zien de Filippijners hun dagelijks bestaan bedreigd door aanvallen uit zeer uiteenlopende richtingen. In de jaren '50 en in het begin van de jaren '60 bestond het grootste gevaar uit het steeds ernstiger worden van de moeilijkheden die werden veroorzaakt door de *Hukbalahaps*, gemeenzaam Huks genoemd.

SOLDATEN paraderen op de herdenkingsdag van de Filippijse onafhankelijkheid. In medaillon: president Marcos.

Romeo Vitug

DE FILIPPIJNEN

een land in beroering

Als u denkt dat alleen de leiders van grote mogendheden worstelen met complexe problemen die een bedreiging vormen van de wereldorde, kijk dan eens naar de kleinere naties en de vraagstukken waarvoor zij zich geplaatst zien. In dit artikel worden de Filippijnen die momenteel een crisis doormaken onder de loep genomen.

door Richard C. Peterson

In het verleden heeft dit bijeenge-raapte, door communistische ideeën geïnspireerde leger van meer dan 10 000 man aanhoudend het platteland geterroriseerd, met name het binnenland van Luzon, het grootste eiland van de archipel.

Tegenwoordig zijn de Huks in aantal en betekenis afgenomen, maar in hun plaats is thans het maoïstische Nieuwe Volksleger (NPA of *Bagong Hukbong Bayan*) gekomen. Al jarenlang winnen de revolutionairen langzaam terrein in centraal en zuidelijk Luzon vanuit hun basis in de provincie Isabela. Ofschoon het eigenlijke leger slechts een paar duizend man telt, heeft dit volksleger de steun van meer dan 500 000 mensen in meer dan twintig van de zeventenzestig provincies waaruit het land bestaat.

Toen verleden jaar de staat van beleg werd afgekondigd, verklaarde president Marcos: „We hebben voorkomen dat de Filippijnen een tweede Vietnam werden”. Hij zette uiteen dat zijn optreden tegen de guerrillabeweging zou verhinderen dat op de Filippijnen hetzelfde zou gebeuren als in Vietnam.

Nochtans zien bezorgde waarnemers verontrustende overeenkomsten tussen de Filippijnen in de jaren '70 en Vietnam uit het begin der jaren '60. Daarbij wijzen ze in het bijzonder op het van oorsprong socialistische karakter van de NPA, die „socialistisch is zoals Ho Tsji-Min dat was”. Zij zien een ernstig gevaar in het blijvend succes dat de NPA boekt bij het bijeenbrengen van hulp voor de plaatselijke, zéér arme boerenbevolking, die weliswaar bitter weinig van „ismen” snapt, maar álles weet van armoedige levensomstandigheden. Bedoelde waarnemers maken zich vooral zorgen over het stichten van „revolutionaire comités” in meer dan achttien provincies van de archipel. Ook wijzen ze op een zeer opvallende overeenkomst met Vietnam: de aanwezigheid van Amerikaanse militaire adviseurs met het oog op de reusachtige economische investeringen van de Verenigde Staten in deze eilanden, die zo'n \$2 miljard belopen.

Een Zuidoostaziatische „djhâd”?

Tot dusverre is de communistische opstand van de NPA in feite beperkt gebleven tot de noordelijke provincies van de Filippijnen. Maar in het zuiden van het eiland Mindanao en

in de Sulu-archipel woedt een andere, nóg fellere strijd die grotere vormen zou kunnen aannemen.

Op 24 april van dit jaar deelde president Marcos zijn volk mede dat bijna een miljoen mensen huis en haard waren ontvlucht als gevolg van verbitterde gevechten tussen groepen moslems en christenen in deze zuidelijke provincies. Al sinds het Spaanse bewind in de 16e eeuw woeden de gevechten tussen deze elkaar vijandig gezinde volksgroepen en in de afgelopen vijf jaar hebben ze aan meer dan drieduizend mensen het leven gekost. Daarbij komen dan nog de ontelbare andere verliezen aan gewonden en bezittingen aan beide zijden.

Deze bittere vijandschap tussen moslems en christenen, die vanwege haar afzichtelijke geweldpleging dikwijls met het conflict in Noord-Ierland wordt vergeleken, heeft elkaar bekampende rebellenlegers van naar schatting 14 à 16 000 man op de been gebracht. Onder de bizarre naam *Ilaga's* (Ratten) hebben de christenen vigilantiebandes geformeerd ter bestrijding van de plunderende en moordende moslem-groepen, die *Baracuda's* worden genoemd.

Ofschoon regeringsfunctionarissen te Manila met klem verzekeren dat de gevechten tussen de moslems en de christenen geen „djhâd” (de moslemse „heilige oorlog”) betekenen, zijn de aan deze strijd verbonden gevaren nochtans zéér groot. Onder de 3,5 miljoen moslems in de provincie Cotabato op Mindanao en in een groot deel van de Sulu-archipel wordt openlijk over afscheiding van de Filippijnse natie gesproken. Vele moslems zouden graag aansluiting willen bij het naburige Sabah, een semi-autonome moslem-staat (het voormalige Brits Noord-Borneo), waardoor een nieuwe staat zou ontstaan, gevormd door Sabah, Mindanao en de Sulu Eilanden.

Sinds Marcos de staat van beleg heeft afgekondigd is een aanhoudende stroom van moslemse vluchtelingen over de Sulu Zee naar Sabah gevlucht. Hoge regeringsambtenaren in Maleisië taxeren het aantal van deze vluchtelingen officieus op tien- tot twintigduizend; anderen komen zelfs tot nog hogere getallen.

De regering te Manila heeft haar ernstige bezorgdheid uitgesproken, omdat ze aanwijzingen heeft dat andere landen zich met de situatie

bemoeien. Zo wordt gemeld dat de rebellenleiders door maoïstische figuren worden opgeleid. President Gaddafi van Libië heeft reeds gewaar-schuwd dat zijn land zich genood-zaakt zal zien „zijn verantwoordelijkheid te aanvaarden” wanneer de „uitroeingscampagne” tegen de Filippijnse moslems voortduurt. Geruchten willen dat de islamitische voorstanders van afscheiding uit het Midden-Oosten financiële en andere hulp hebben ontvangen.

Olie een belangrijke factor

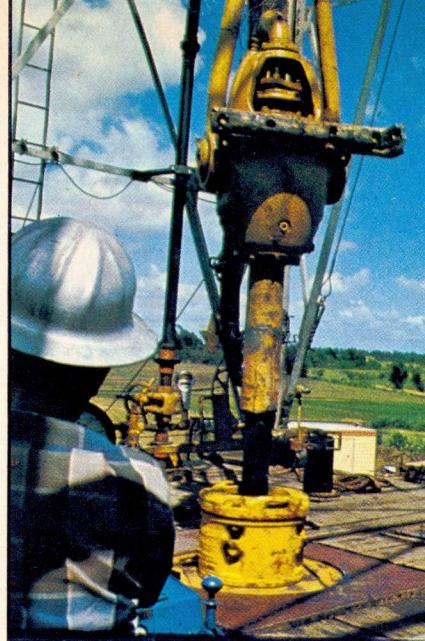
Het is een voorbeeld van „geoculturele” ironie dat zowel in Zuidoost-Azië als in het Midden-Oosten de islamietische volkeren op zeer belangrijke olievoorraden zitten. Proefboringen van grote oliemaatschappijen hebben de aanwezigheid van exploitabele hoeveelheden olie in het gebied van de Sulu Zee aangetoond. In geselecteerde gebieden is men reeds met boren begonnen, terwijl voor de naaste toekomst méér boorlocaties, zowel te land als in zee, zijn geprojecteerd.

Ofschoon men nog niet volledig op de hoogte is van de mogelijkheden van dit gebied als olieleverancier, is het al wel duidelijk geworden dat het aanwezige „zwarte goud” wel eens de inzet van de afscheidingsbeweging zou kunnen worden.

Toenemende sociale kwalen

Behalve met de dubbele dreiging van communistische interventie en moslemse afscheiding hebben de Filippijnse leiders ook nog te maken met de zware last van een ware kaleidoscoop van andere kwalen.

De vooraanstaande zakenman en econoom Sixto Roxas vatte in een eerder dit jaar in Malacañang (het presidentiële paleis) gehouden bijeenkomst het Filippijnse dilemma goeddeels samen toen hij zei: „De limiet van onze bestaansmogelijkheid als agrarisch land is bereikt. Onze bevolking [bijna 40 miljoen] is tweemaal zo groot als dertig jaar geleden en men verwacht dat ze over vijftwintig jaar andermaal zal zijn verdubbeld. De grote massa van onze bevolking lijdt armoede, terwijl ze wéét dat een gelukkiger bestaan niet alleen mogelijk is, maar zelfs al is bereikt door volkeren die op doelmatiger wijze werden geregeerd. Hadden

Lslamitische kinderen, lijdend aan ernstige ondervoeding, in een opvangcentrum in Cotabato City (links boven). Academisch gevormde jonge mensen verrichten ongeschoold werk in het Hilton Hotel (links onder). Mensen die hoger onderwijs hebben gevolgd, hebben moeite met het vinden van een passende werkkring. Nabij Iloilo wordt door het Soriano-concern voor de Philippine Oil Development Corporation naar olie geboord (hiernaast).

Romeo Vitug

we [slechts] honderd jaar de tijd om te komen tot ... zelfdiscipline ... [maar] we hebben geen honderd jaar de tijd — het is twijfelachtig of we er zelfs maar tien hebben — om onze groeiende bevolking meer middelen ter bevrediging van haar behoeften te verschaffen en de tornado af te wenden die zich ontwikkelt rond een vacuum van onbevredigde behoeften en teleurgestelde hoop en verwachtingen."

Potentiële rijkdom, maar ...

De Filippijnen zijn potentieel een der rijkste en meest produktieve naties van heel Zuidoost-Azië. Paradoxaal genoeg is dit land echter altijd een groot probleem geweest voor hen die zich hebben ingespannen om de trage Filippijnse economie tot ontwikkeling te brengen.

Altijd hebben vele en grote obstakels de welmenende hervormers dwars gezeten. Tot deze obstakels behoort de klasse der grootgrondbezitters. Deze ontzaglijk rijke en machtige families maken slechts vier procent van de bevolking der Filippijnen uit, maar beheersen meer dan 90% van de nationale rijkdom. Terzelfder tijd worstelt de overgrote meerderheid van de bevolking met armoede, want het gemiddelde gezinsinkomen komt tot hooguit 500 gulden per jaar. De stevig in het zadel zittende grootgrondbezitters hebben zich verzet tegen hervormingen die hun rijkdommen en uitgestrekte landgoederen wat meer over de bevolking moesten verdelen. Ondanks dit politiek verzet

heeft president Marcos de landhervorming tot een der voornaamste doelstellingen van zijn bewind gemaakt.

De typische geaardheid van de Filippino's is meermaals een belemmering voor ingrijpende veranderingen gebleken. Als een volk dat gewend is aan overheersing door vreemde mogendheden, hebben de Filippino's iets ontwikkeld dat in vele opzichten neerkomt op een nationaal minderwaardigheidscomplex — en bijgevolg een bereidheid de dingen maar te nemen zoals ze zijn.

Van oudsher heeft de Filippijnse economie elke poging tot stabilisering onmogelijk gemaakt. Ofschoon landbouw en industrie grote mogelijkheden bieden, blijft de economie ver achter. Inflatie neemt schrikbarend toe en bedraagt momenteel meer dan 20% per jaar. Voedselprijzen vliegen al evenzeer omhoog, ten dele als gevolg van de jongste ongunstige weersomstandigheden en natuurrampen.

Als groep behoren de Filippino's tot de meest ontwikkelde volkeren van Zuidoost-Azië, maar het tragische is dat er doorgaans weinig kans is een met veel inspanning en offers veroverde ontwikkeling ook werkelijk te benutten. De werkloosheid is tot boven de 10% gestegen, terwijl het aantal Filippino's dat beneden hun opleidingsniveau werkt nog oneindig veel groter is. Vele afgestudeerde academici mogen van geluk spreken als ze een baantje krijgen als huisbe-

diende of als barkeeper in een van de toeristenhotels van Manila.

Wat de moeilijkheden nog gecompliceerder maakt, is het feit dat de bevolkingsaanwas op de Filippijnen tot de hoogste ter wereld moet worden gerekend, n.l. ongeveer 3,4% per jaar. Dat betekent bij de huidige groei dat tegen 1980 de bevolking ongeveer 50 miljoen zielen zal tellen en in het jaar 2000 niet minder dan tachtig miljoen.

Politieke hervorming

Doordat Marcos het overheidsgezag heeft gecentraliseerd, zijn de voortwoekerende corruptie en geweldpleging waarvoor de Filippijnse politiek jarenlang berucht is geweest, ten dele aan banden gelegd. Pogingen om politiek nepotisme en vriendjespolitiek uit te bannen, hebben althans voor een deel succes gehad.

De gewapende misdaad die bijna elk aspect van de samenleving op de Filippijnen bedreigde, is sterk teruggedrongen door Marcos' wijd en zijd verspreide oproep alle wapenen in privé-bezit in te leveren, alsook door de strikte handhaving van een avondklok van middernacht tot vier uur 's ochtends.

Onzekere toekomst

De toekomst van de Filippijnen is in hoge mate onzeker. Velen laten zich in optimistische zin uit, doch anderen zijn niet zo overtuigd dat het goed zal gaan.

Eén stem uit Manila: „De toekomst hangt volkomen af van het al of niet slagen van de zware presidentiële

aanval op misdaad en corruptie, en van het verwezenlijken van de door hem beloofde sociale en economische hervormingen. Faalt de president, dan kan er van alles gebeuren."

Een plaatselijk politicus uit de provincie Isabela op het eiland Luzon zegt het aldus: „Vóór hij de staat van beleg afkondigde, was hij [Marcos] de populairste president. Maar als hij klaarspeelt wat hij heeft beloofd, dan zal hij de gróóste president zijn."

Waar het in wezen om gaat

Wat thans op het spel staat is niet enkel het succes van één man, of van een politiek of een regeringssysteem. De staat van beleg is, zoals wordt toegegeven, slechts een noodmaatregel, die de zware wonden tijd moet geven te helen. Sommige hervormingen van Marcos zijn geslaagd, andere komen erg moeizaam van de grond en weer andere zijn mislukt. Met dit al blijven de Filippijnen een natie in beroering, een volk dat dringend hulp nodig heeft.

Doch waar moet die hulp vandaan komen? Dat is nu waar het *in wezen* om gaat.

Positieve actie verlangd!

Het is uitermate belangrijk dat de regering van een land zich haar ontzaglijke verantwoordelijkheid voor het welzijn van het volk bewust is. Maar het is evenzeer van essentieel belang dat de bevolking van een land — zowel individueel als collectief — haar verantwoordelijkheid aanvaardt en tot doelmatige acties komt ten einde haar eigen lot te verbeteren.

Een bevolking kan toch niet werkeloos blijven afwachten en de regering maar alles voor haar laten opknappen. Hier is van toepassing wat de voormalige president van de Verenigde Staten, J.F. Kennedy, eens zei: „Vraag niet wat uw land voor u kan doen; vraag wat gij zelf voor uw land kunt doen". Dit uiterst belangrijke beginsel is van toepassing op álle samenlevingen.

De Filippino's — ongeacht hun persoonlijke, financiële of andere omstandigheden — beginnen zich nu de noodzaak te realiseren om te komen tot positieve daden, zowel wat hen persoonlijk als hun gezinnen betreft. Kinderen moet worden geleerd — zowel door vermaningen als door het voorbeeld van de ouders — dat diefstal en geweldpleging alleen maar

bittere vruchten opleveren en uiteindelijk tot de staat van beleg leiden, en dat het eeuwenoude woord „heb uw naaste lief als uzelve" ook in deze beweging tijd ten volle geldt.

Als álle volkeren moeten de Filippino's bereid zijn *voor hun leiders te bidden* en constructieve steun te geven aan de projecten en het streven van hen die regeringsposten innemen. Men hoeft het niet met een bepaalde politieke opvatting eens te zijn om tóch steun te kunnen geven aan programma's die de verwezenlijking van een vreedzame, progressieve maatschappij beogen.

De uiteindelijke oplossing

De Filippino's kunnen heel veel doen om de kwaliteit van hun bestaan nú reeds te verbeteren. Maar geen enkele waarnemer kan in alle oprechtheid beweren dat de oplossingen voor alle moeilijkheden zo maar voor het grijpen liggen.

President Marcos is een van de vele leiders van deze wereld die voorstander zijn van een krachtige, heel de wereld omvattende organisatie, bedoeld en bewerktuigd om het welzijn van alle volkeren te bevorderen. Maar zoals de meeste figuren op hoge posten beseft hij ten volle dat de enige organisatie van deze aard die de wereld kent, de Verenigde Naties, bewezen heeft niet in staat te zijn een dergelijke gewichtige rol in de wereld te spelen. Misschien dat enkele kleinere naties de aanwijzingen van de VN opvolgen, maar de grote mogendheden — zij die de ontwikkeling van het wereldgebeuren rechtstreeks bepalen — hebben de neiging eenzijdig te handelen, waarbij ze dan dikwijls alleen maar hun eigen belangen nastreven. De VN hebben maar bitter weinig in te brengen bij de grote naties.

Met dat al is er toch een schreeuwende behoefte aan een krachtige organisatie. Maar hoe moet die tot stand worden gebracht?

Een verrassend antwoord

Wellicht zal het ongelooflijk klinken voor degenen die altijd hebben gedacht dat het boek op de plank met „Bijbel" op de omslag, louter een poëtische bron voor „inspiratie" was, maar deze Bijbel is juist een boek dat vóór alles handelt over bestuur — en wel een WERELDREGERING! Niet een wereldregering van het slag dat

atheïstische communisten wensen of waar de elkaar in de Tweede Wereldoorlog bekampende grootmachten naar haakten. Het zal u verbazen dat het hier gaat om een heerschappij die aanmerkelijk verschilt van die welke wordt voorgestaan door de vele welmenende, internationale „pacifistische" organisaties uit heden en verleden.

Luister naar deze woorden van de profeet Jesaja over het wereldgezag dat mensen en naties van hun huidige verschrikkelijke problemen zal verlossen: „En het zal geschieden in het laatste der dagen: dan zal de berg [een bijbelse uitdrukking voor natie of heerschappij] van het huis des Heren [de eeuwige God] vaststaan als de hoogste der bergen [bóven de grote naties], en hij zal verheven zijn boven de heuvelen [d.i. de kleinere naties]. En alle volkeren zullen derwaarts heenstromen ... En Hij zal richten tussen volk en volk en rechtspreken over machtige natiën. Dan zullen zij hun zwaarden tot ploegscharen omsmeden en hun speren tot snoeimesen; geen volk zal tegen een ander volk het zwaard opheffen, en zij zullen de oorlog niet meer leren" [Jesaja 2:2 en 4, *N. Vert.*].

En ook schreef Jesaja: „Want een Kind is ons geboren, een Zoon is ons gegeven, en de *heerschappij* rust op Zijn schouders ... Groot zal de heerschappij zijn en eindeloos de vrede ..." (Jesaja 9:5-6, *id.*).

Het brandpunt van alle profetie in de Bijbel is dat een machtig, heel de wereld omvattend gezag wérkelijkheid zal worden!

Jezus Christus wordt in Openbaring 19:11-15 geopenbaard als een heerser die terugkeert om allereerst de oorlogvoerende naties op het rechte pad te brengen, evenals de tegenover elkaar staande groepen en personen binnen die naties, en om vervolgens een wereldheerschappij te vestigen die gefundeerd zal zijn op de machtige beginselen van vrede en gelijkheid voor *alle* mensen.

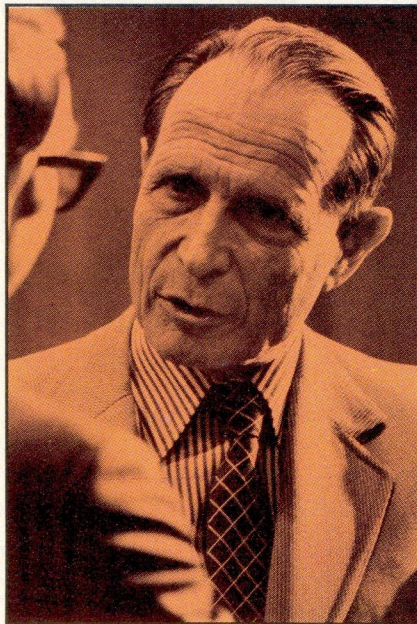
Dán zullen de Filippijnen de ware betekenis van vrede en overvloed kennen. Zij zullen die individueel en collectief ervaren. Zij zullen welverwend worden als de rijkste naties van dit ogenblik — en daarbij heel wat gelukkiger — wanneer zij leren zich volkomen aan de geopenbaarde wil van Jezus Christus te onderwerpen.

En zo zal het álle mensen gaan. □

INSIDER LICHT GEWIJZIGDE MACHTSVERHOUDINGEN TOE

EEN GESPREK MET KLAUS MEHNERT

KLAUS MEHNERT, 67 jaar, auteur, journalist, radiocommentator en pedagoog, wordt beschouwd als de voornaamste hedendaagse expert inzake de Sovjetunie en China. Dr. Mehnert, te Moskou uit Duitse ouders geboren, heeft vele jaren in Rusland en China gewoond en gereisd, en spreekt zowel Russisch als Chinees. Hij heeft de twee communistische giganten gedurende bijna een halve eeuw waargenomen en is de schrijver van tal van boeken over beide landen, waaronder *Soviet Man and His World* (1960), *Peking and Moscow* (1963) en *China Returns* (1971). Dr. Mehnert heeft aan verscheidene Amerikaanse, Chinese en Europese universiteiten professoraten in hedendaagse geschiedenis en politieke wetenschap vervuld, en doceert op het ogenblik twee semesters aan de Columbia University te New York.

Plain Truth

De wereld beleeft op het ogenblik een veelzeggende vermindering van spanningen. Leaders van onze wereld reizen meer dan ooit tevoren en voeren een ongeëvenaard aantal topgesprekken. De huidige toestand van „geen oorlog” in de wereld berust in belangrijke mate op de persoonlijkheden en zienswijzen van mannen aan de top van vijf grote machtscentra — de Verenigde Staten, de Sovjetunie, Japan, China en West-Europa. De vorm die de wereld zal aannemen nadat de huidige wereldleiders van het toneel verdwenen zijn, is hét grote vraagteken. Onlangs hebben redactieleden van The PLAIN TRUTH een gesprek gevoerd met dr. Klaus Mehnert, de bekende expert betreffende internationale verhoudingen, en met hem de zich thans voltrekkende veranderingen in de betrekkingen tussen de grote mogendheden besproken.

VRAAG — PLAIN TRUTH: Tal van politieke analytici zeggen dat president Nixon en zijn voornaamste adviseur voor buitenlandse politiek, dr. Kissinger, een klassieke machtsevenwichtssituatie pogen te herstellen. Daarin zouden de VS blijkbaar de rol van „stabilisator” moeten spelen. Is zulks op dit ogenblik en in deze tijd mogelijk?

ANTWOORD — MEHNERT: In de klassieke opvatting van machtsevenwicht hield Engeland de voornaamste twee kampen van Europa in het oog. Engeland maakte uit welk kamp het zou steunen, dikwijls het zwakste tegen het sterkste, om het machtsevenwicht te herstellen zodat de continentale Europese mogendheden elkaar konden neutraliseren.

Thans heeft men, indien men alleen de Sovjetunie en China, plus de VS, neemt, een soortgelijke situatie. De VS verkeren in de positie van Groot-Brittannië, en zien toe hoe de Chinezen en de Russen elkaar door hun onderlinge vijandigheid neutraliseren. De VS spelen dus een soort machts-evenwichtsspel. Ik geloof dat men het in zoverre kan vergelijken. Maar het zal slechts zolang duren als Peking en Moskou vijandig tegenover elkaar staan.

Vr. Maar indien de Sovjets en de Chinezen de strijdbijl begraven?

A. Mochten zij eenmaal hun betrekkingen verbeteren, dan zal de speciale positie die de VS nu innemen, verdwijnen. Op het ogenblik onderhouden de VS goede betrekkingen met China en goede betrekkingen met de Sovjetunie, terwijl de Sovjetunie en China geen goede betrekkingen met elkaar hebben. Dat geeft Washington om zo te zeggen de teugels in handen. Dit zal niet noodzakelijkerwijs steeds zo blijven.

Vr. Na de Tweede Wereldoorlog hebben de Russen kernwapens ontwikkeld. Er waren twee supermogendheden. Wij

hadden een bipolaire wereld. In de loop van de jaren zijn er nog drie machtscentra opgekomen. Japan en West-Europa zijn stellig enorme economische machten en ook China kan, krachtens zijn grootte, als een machtscentrum worden beschouwd. Hoe ziet u het machtsevenwicht in de wereld op dit ogenblik?

A. Mijn opvatting is dat we twee driehoeken hebben, en de enige macht die deel heeft aan beide driehoeken, zijn de VS. In de eerste plaats is er de grote driehoek — de VS, China en Rusland. Dan is er de kleinere driehoek, bestaande uit de VS, Japan en Europa. Deze laatste driehoek acht ik zeer belangrijk, omdat dit een driehoek is waarin wij — indien wij het eens zijn — iets kunnen doen. Wij kunnen Peking niet beïnvloeden. Wij kunnen Moskou niet beïnvloeden. Maar Washington, Brussel en Tokio zijn min of meer vrij in hun beslissingen. Indien wij kans zien deze verhouding tot een functionerende driehoek te maken, zou het niet zo gevaarlijk zijn indien de rode reuzen binnen de grote driehoek weer dichtert tot elkaar kwamen. Maar misverstanden, zoals de „Nixon-schok”, zouden vermeden moeten worden en de economische geschilpunten tussen de drie, welke zeer ernstig zijn, zouden moeten worden weggenomen of althans verzacht.

Ik zou de Chinees-Russische onenigheid niet als een duurzaam verschijnsel willen beschouwen, maar als iets dat een voorbijgaande fase is. Daarom moet inmiddels de kleine driehoek (Japan, Europa, VS), met al zijn gecombineerde energie, ontwikkeld worden.

Vr. Hoelang houdt u zich reeds actief bezig met het bestuderen der betrekkingen van Rusland en China — speciaal China — met de rest van de wereld?

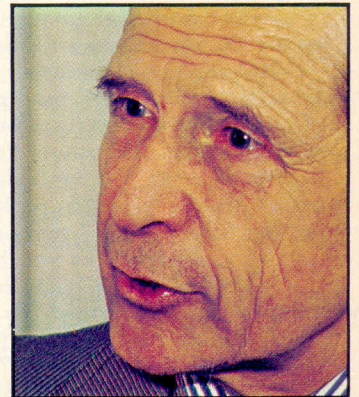
A. Het was in 1926, om een nauwkeurige datum te noemen, dat ik — samen met mijn professor aan de Universiteit van Berlijn — het besluit nam een doctorsgraad te behalen op een proefschrift dat zich bezighield met Russische, Chinese en Japanse betrekkingen. Dat zou dus 47 jaar betekenen.

In 1929, dat wil zeggen 3 jaar na

het begin van dat onderzoek, bezocht ik voor het eerst zowel de Sovjetunie alsook China en Mandsjoerije (destijds een deel van China). Dat is 44 jaar geleden. Gedurende deze 44 jaar heb ik meer dan 5 jaar in Rusland en meer dan 5 jaar in China gewoond. Ik heb grote delen van China bereisd, maar het grootste deel van de tijd woonde ik in Sjanghai.

Vr. Wat acht u, onder dit historisch

„De reusachtige aantallen Japanse zakenlieden met aktetassen in heel Zuidoost-Azië doen de mensen aan een Japanse invasie denken.”

Plain Truth

perspectief gezien, de ware reden voor het conflict dat thans langs de Sovjet-Chinese grens bestaat?

A. Mijn persoonlijke stelling is dat er geen conflict aan de grens zou zijn indien de Russen en de Chinezen het over essentiële dingen eens werden. De Duitsers en de Fransen hebben elkaar gedurende duizend jaar bevochten en iedere centimeter van die grens leek verschrikkelijk belangrijk en is doordrenkt met bloed. Maar thans zijn de Duitsers en de Fransen het eens over essentiële dingen — het opbouwen van de Europese Gemeenschap. Daardoor heeft de grens haar betekenis volkomen verloren.

Zolang de Chinees-Russische spanning zo sterk blijft als ze nu is, zullen er zelfs gevechten voorkomen over belachelijk kleine eilanden waarop niemand woont. Maar mochten ze het over essentiële zaken eens worden, dan geloof ik dat ook het grensgeschil zijn scherpe kanten zou verliezen.

Vr. Ziet u, gelet op de grote kloof — het verschil van mening tussen Mao en zijn interpretatie van het communisme enerzijds en het Sovjetcommunisme anderzijds — in de toekomst een herstel van die dialectische breuk?

A. Ik zie dat één gebeurtenis zich vroeg of laat zal voordoen, n.l. de dood van Mao. De ideologische vijandschap is voor een groot deel op de persoon en de zienswijzen van Mao gebaseerd. Of het maoïsme, dat zeer sterk tegen het Sovjetcommunisme gekant is, na Mao zal blijven voortbestaan, is een vraag die niemand kan beantwoorden. Ik veronderstel dat het zal voortbestaan. Maar ik geloof

ook dat het minder vijandig tegenover de Sovjetunie zou komen te staan. Ik voorzie een verbetering in de Chinees-Russische betrekkingen in de periode ná Mao.

Vr. Mao begint natuurlijk behoorlijk oud te worden. Ook premier Tsjoë En-lai is op gevorderde leeftijd — evenals het merendeel der hoogste leiders in Peking. Geloof u dat Mao het stempel van zijn ideologie onuitwisbaar op de hedendaagse Chinezen heeft gedrukt? Of zou er na hun heengaan een belangrijke verandering in China's buitenlandse politiek kunnen plaatsvinden?

A. Mijn voorstelling van de toekomst reikt niet tot voorbij het verdwijnen van Mao en Tsjoë En-lai van het wereldtoneel. Dit geldt speciaal voor Tsjoë En-lai, die verantwoordelijk is voor de beslissingen van dag tot dag — of Nixon al dan niet zal worden uitgenodigd, of China al dan niet tot de Verenigde Naties zal toetreden. Dit alles gaat volgens mij niet zozeer Mao aan, maar dit is het dagelijks werk van Tsjoë En-lai. Ik kan niet duidelijk zien wat er zal gebeuren wanneer deze twee hoogste leiders eenmaal zijn heengegaan.

Ik veronderstel dat bij hun verdwij-

nen de een of andere collectieve leiding de macht zal overnemen. Ik vermoed ook dat die collectieve leiding gedurende enige tijd de vlag van Mao zal voeren. Maar de vraag is: hoelang zal dit het geval zijn? Zullen andere krachten, die door Mao in de afgelopen jaren zijn teruggedrongen, zich doen gelden? Zullen ze zeggen: „Waarom moeten wij slechte betrekkingen blijven houden met het land waarmee wij de langste grens van de wereld hebben — de Sovjetunie? Zou het niet beter zijn onze betrekkingen te verbeteren?”

Vr. Zijn de Sovjets gesteld op een ontspanning met China?

A. De Russen zijn er ten eerste op uit hun betrekkingen met de Chinezen te verbeteren, als dezen maar Moskou's leiding van de communistische wereld wilden aanvaarden. Maar ik ben er zeker van dat de Chinezen nooit zullen terugkeren naar de ondergeschikte positie van de „kleine broer” tegenover de „grote broer”, zoals tot ongeveer 1957 het geval is geweest. Dat zal de verzoening bemoeilijken.

Er zullen in de communistische wereld twee machtscentra blijven bestaan met uiteenlopende opvattingen over vele kwesties. Misschien niet zo uiteenlopend als nu, maar de terugkeer tot één centrum van de communistische wereld is iets dat ik niet kan zien. Het zal een communistische wereld met twee centra zijn, en wellicht andere centra die zich geleidelijk elders zullen ontwikkelen.

Vr. Zou u willen zeggen dat het hedendaagse China door de westerse wereld geclassificeerd en beschouwd moet worden als een supermogendheid, of is het in werkelijkheid in vele opzichten nog een onderontwikkeld land?

A. De Chinezen classificeren de Verenigde Staten en de Sovjetunie als supermogendheden, en zeggen steeds dat China geen supermogendheid is. In hun vocabulaire heeft de term „supermogendheid” een slechte klank. Het betekent zoiets als een struikrover die andere mensen exploiteert. Dat wil zeggen, ze achten zich niet tot die categorie te behoren. Het is

feitelijk een semantische kwestie, een kwestie van woorden.

Gebruiken wij het woord „supermogendheid” zonder enige negatieve of positieve bijbedoeling, dan zou ik China tot deze groep rekenen. In gesprekken met hen zou ik het woord „supermogendheid” niet gebruiken, wegens de bijbetekenissen die het voor hen heeft. Maar indien u een andere term gebruikt, zouden zij zeggen: „Ja, wij zijn inderdaad 750 of 800 miljoen mensen sterk en ons land is eensgezinder dan ooit tevoren, terwijl onze ideologische invloed in de wereld een feit is”, enzovoorts. Ze ontkennen niet dat ze, wat macht betreft, tot dezelfde klasse als de VS en de Sovjetunie behoren.

Vr. Waarom hebben de Chinezen de deur voor president Nixon geopend?

A. Mijn antwoord daarop is heel eenvoudig. Het is de angst voor de Sovjetunie. Dat is iets dat ik zeer vaak ontmoet heb toen ik 2 jaar geleden in China was. Ze plachten ervan te spreken dat ze langs hun grens omsingeld waren door een miljoen sovjetsoldaten, uitgerust met de modernste verdelingsmiddelen. Ze spraken erover dat de Sovjets betrekkingen aanknoopten met andere landen in het hele gebied rondom China.

De angst voor de Sovjetunie is speciaal toegenomen na de inval in Tsjechoslowakije door de USSR. De Chinezen zeiden dat de Russen op dezelfde basis China konden binnenvallen, indien zij zich het recht aanmatigden een land binnen te vallen dat een ander type communisme heeft. Het maoïsme verschilt veel sterker van het Moskou'se communisme dan Dubceks „communisme met een menselijk gezicht”, zoals hij het noemde, ooit gedaan had. Daardoor is de angst voor een militaire actie van de Sovjets, hetzij een invasie, hetzij luchtaanvallen op Chinese industrieën, nog steeds zeer sterk.

Ten einde deze omsingeling te doorbreken was de enige verstandige handelwijze zich tot de andere supermogendheid, de Verenigde Staten, te wenden. Dat was het doel van de toenadering tussen Peking en Washington.

Vr. Geloof u dat deze toenadering tussen de VS en China tot een werkelijke dooi in hun wederzijdse betrekkingen zal leiden of is ze slechts oppervlakkig?

A. Ze wordt door beide partijen ernstig opgevat. Door de Chinezen, omdat ze in zekere mate de Sovjetdreiging, die zij vrezen, neutraliseert. En door de Amerikanen, omdat Washington meer en betere mogelijkheden in werelddangelegenheden krijgt indien het goede betrekkingen met China heeft.

Ik geloof niet dat dit Amerika maoïstisch zal maken, noch dat het China kapitalistisch zal maken. Er zijn geen aanwijzingen van dergelijke ontwikkelingen in deze beide landen. Er zullen derhalve twee fundamenteel verschillende systemen, verschillende ideologieën, verschillende waarden zijn. Maar er zou waarschijnlijk meer zijn dan slechts coëxistentie (wat slechts betekent dat ze niet op elkaar schieten). Het zou een politiek spel kunnen zijn waarbij Washington en Peking elkaars belangen ontzien om de Russen in toom te houden.

Vr. Maar geen belangrijke economische wisselwerking?

A. In economisch opzicht verwacht ik niet veel. Ik weet dat vele Amerikanen denken in termen van een markt van 750 miljoen Chinezen. Maar Mao is er niet op uit de ontwikkeling der economie de hoogste prioriteit te geven. Voor Mao heeft de „nieuwe mens”, zoals hij deze wil zien ontstaan, de voorrang en ik geloof niet dat hij daarvoor superindustrialisatie in Russische trant noodzakelijk of wenselijk acht.

Misschien zal de handel toenemen, maar de hele koek van China's buitenlandse handel is klein en meer landen zullen hun deel ervan willen hebben naarmate meer ervan betrekkingen met China aanknopen. Dus zelfs indien de koek wat groter wordt, voorzie ik geen opzienbarende groei van de Amerikaanse en Chinese economische betrekkingen.

Vr. Dr. Mehnert, u bent onlangs van een reis naar Japan teruggekeerd. Hoe denkt men volgens u op het ogenblik in Japan over betrekkingen met de VS, China en de Sovjetunie?

A. Sinds 15 juli 1971, toen Nixon zonder voorafgaande waarschuwing aan Tokio aankondigde dat hij naar Peking zou reizen, zijn de Japanners in verlegenheid gebracht. Ze zijn niet zeker van hun positie. Tot op dat ogenblik was heel hun buitenlandse politiek gebaseerd op het feit dat de Verenigde Staten de buitenlandse zaken behartigden en zij vertrouwden en volgden de Amerikaanse leiding volledig. Ze hadden bijna geen eigen buitenlandse politiek, zeker geen die in enigerlei tegenstelling tot die van de Verenigde Staten stond.

Ze vertrouwden op de Amerikaanse militaire paraplu en concentreerden zich, zoals de wereld maar al te goed weet, op economische ontwikkeling, handel en economische expansie. Maar de mededeling van de president op 15 juli 1971 heeft dit alles veranderd.

Eerder was men overeengekomen dat geen van beide landen iets met betrekking tot China zou doen zonder de ander eerst op de hoogte te stellen of te raadplegen. Dit werd niet gedaan. Vandaar dat de Japanse premier z'n gezicht verloor, en indien de premier z'n gezicht verliest, dan het land evenzeer.

Vr. Wat zijn de alternatieven voor Japan?

A. De Japanners wonen daar waar de dynamische invloeden van de drie wereldmachten — de Sovjetunie, China en de VS — elkaar ontmoeten. Theoretisch zouden ze natuurlijk, na lange tijd dicht bij de Verenigde Staten te hebben gestaan, nu dichter naar de Sovjetunie of China kunnen opschuiven.

De Sovjetunie doet erg haar best om Japan voor zich te winnen. Ze heeft de olie van Siberië en het gas van hun Verre-Oosten aangeboden indien de Japanners de pijpleidingen willen leveren. Op deze wijze zouden de Russen de olie en het gas kunnen leveren die de Japanners dichtbij, aan de Grote Oceaan kust van de Sovjetunie, kunnen afnemen. De Japanners hebben grote behoefte aan olie en moeten deze voornamelijk uit het Midden-Oosten betrekken. Dat is heel ver weg.

Het zou voor hen een belangrijk voordeel zijn als ze hun energiebehoefte via het naburige Siberië konden dekken.

Maar indien ze dit doen, zouden deze pijpleidingen door gebieden lopen die naar de Chinezen zeggen de Russen van hen gestolen hebben, zodat dit door de Chinezen als een onvriendelijke daad zou worden beschouwd. Het is voor Japan moeilijk toenadering tot de Sovjetunie te bewerkstelligen zonder daardoor zijn betrekkingen met China in gevaar te brengen.

Vr. Wat denkt u dan van nauwere banden met China, in plaats van met de Sovjetunie?

A. Ik geloof dat dit op het ogenblik het algemene streven in Japan is. Er bestaat een neiging om zeer veel en zeer gunstig over China te denken. Ook bestaat de opvatting dat Japan gedurende de Tweede Wereldoorlog China slecht heeft behandeld en dat men dit moet goedmaken, alsook de schuld die Japan heeft door het grote erfgoed dat het van China heeft ontvangen. Daarom geloof ik dat de Japanse belangstelling voor China op het ogenblik zijn naoorlogse hoogtepunt heeft bereikt.

Vr. De Japanners mogen zich nog steeds niet verheugen in bijster goede betrekkingen met vele van hun handelspartners in Zuidoost-Azië, door wat er in de Tweede Wereldoorlog gebeurd is. Wat doen zij om dit te overwinnen?

A. Het valt hun moeilijker dit te overwinnen dan ik verwacht had en het is zeer wel mogelijk dat ze dit probleem niet erg goed de baas kunnen worden. De Japanners hebben in deze landen de sterke vrees doen ontstaan dat ze door economische middelen willen bereiken wat ze tijdens de oorlog niet met militaire middelen hebben kunnen verwezenlijken. De ontzaglijke economische voordelen die Japan deze landen biedt, worden niet zo vlot door hen geapprecieerd als ik verwacht had.

De reusachtige aantallen Japanse zakenlieden met aktetassen in heel Zuidoost-Azië doen de mensen aan een Japanse economische invasie denken. Ik vind de negatieve reactie in

deze landen overdreven, maar zo is het nu eenmaal.

Vr. De Verenigde Staten moedigen sinds een aantal jaren de conventionele militaire opbouw en de zogenaamde „zelfverdedigingstrijdkrachten” van Japan langzaam aan. Er zijn in de Verenigde Staten niet al te veel negatieve reacties op zulk een programma geweest, maar sommige Japanners hebben zich bevreesd getoond.

A. Ik heb Japan verlaten met de indruk dat het niet tot een grote Japanse militaire opbouw zou komen, tot niets dat de Japanners in de naaste toekomst onder de zwaargewichten zou brengen. Wat er eens zal gebeuren, weet ik niet. Maar op het ogenblik denken ze er alleen maar aan hun eilanden te verdedigen en zelfs dit slechts tegen een conventionele aanval op beperkte schaal.

Ik geloof niet dat ze de opbouw beogen van een defensieve macht die bijvoorbeeld de Russen van een aanval op Japan zou weerhouden. Hun gedachten zijn erop gericht het voor de invaller moeilijk te maken nadat hij is binnengedrongen, dat wil zeggen door een guerilla. Maar het verheugt mij dat ze noch aan de opbouw van een grote atoommacht noch aan die van een grote vloot denken. Enkelen van de mensen die zich in Tokio met militaire plannen bezighouden, werd bijvoorbeeld in mijn bijzijn gevraagd wat ze doen zouden indien er iets gebeurde in de Indische Oceaan of indien een hun vijandig gezinde mogendheid hun olietoevoerlijnen zou afsnijden. Zouden ze dan vechten? Het antwoord was „nee”. Ze zouden al hun tankschepen opdracht geven naar de naastbijzijnde havens te varen en daar te blijven of ze zouden schepen onder Liberiaanse vlag gebruiken.

Wij leven in een tijd waarin de mensen meer geneigd zijn in termen van ontspanning dan in termen van strijd te denken. Wij zijn getuigen van ontspanning tussen de VS en China, tussen de VS en de USSR, tussen Duitsland en de USSR, alsook Oost-Europa, en de Japanners zijn erg blij dat zij hun ontspanning met China hebben. Ik hoop dat dit alles duurzaam zal zijn. □

HEEFT GOD HET OP DE VROUW GEMUNT?

Feministen beweren dat het christendom, God en de Bijbel onbillijk zijn jegens de vrouw. Zij verlangen een vernieuwing van het theologische denken.

door Patrick A. Parnell

„GOD ZOU net zo goed een Zij als een Hij kunnen zijn. Wij zouden 'onze Moeder' in plaats van 'onze Vader' kunnen zeggen en 'God schiep de vrouw naar Haar beeld' in plaats van 'God schiep de man naar Zijn beeld.'”

Dergelijke uitspraken zijn in de laatste tijd uit de mond van steeds fanatiekere feministen binnen de kerken te horen.

Tot grote verbazing van vele kerkelijke leiders stellen tientallen vrouwen zich kritisch op tegenover dierbare kerkelijke tradities — en zelfs tegenover de Bijbel. Vrouwen in de kerk trekken ten strijde en verlangen gelijke rechten.

„Wij zullen niet langer zwijgen!” verklaren zij. „Het christendom en de Bijbel zijn al veel te lang door mannen beheerst en door mannen gepropageerd! Wij eisen volledige medezeggenschap, in gelijke mate als de man, op alle niveaus van besluitvorming en macht in de kerk!”

Een groeiende beweging

Hoewel deze nieuwe feministenbeweging binnen de kerken nog hoofdzakelijk in de Verenigde Staten voorkomt, zijn er aanwijzingen dat deze stroming niet slechts een voorbijgaande Amerikaanse bevestiging is, maar zich over de gehele wereld uitbreidt. Dit blijkt uit gesprekken met mannelijke zowel als vrouwelijke kerkelijke leiders en feministen in de kerken.

In de wereld der godsdienst sluiten de vrouwen zich actief aaneen en wekken met fanatieke ijver alle vrouwen die zich door God geroepen voelen, overal ter wereld op, zich als predikant of priester te laten bevestigen of wijden. Zij vragen de vrouwen

in hun plaatselijke kerken steunacties voor de vrouwenbeweging op gang te brengen. Zij willen dat alle vrouwen druk gaan uitoefenen op de kerken om meer vrouwen voor de evangeliebediening in te wijden en vrouwen gelijke rechten te gaan geven.

De Nationale organisatie van de oecumenische vrouwenstrijdgroep voor de vrouw en godsdienst in de Verenigde Staten heeft de vrouwen zelfs gevraagd hun wekelijkse kerkelijke bijdragen aan hén af te dragen voor de financiering van acties om de positie van de vrouw in de kerk te verbeteren.

Wat tot dusver bereikt is

Vrouwen hebben zich een plaats veroverd in de voornaamste kerkgenootschappen. Meer dan tachtig protestantse kerkgenootschappen over de gehele wereld hebben officieel vrouwen tot bedienaressen van het Woord ingewijd.

Kerken als de Evangelisch-Lutherse Kerk in West-Duitsland, de Lutherse Kerk van Amerika en de Amerikaans-Lutherse Kerk, die van oudsher overwegend door mannen zijn bestuurd en die traditiegetrouw een mannelijke hiërarchie hebben gehad, hebben het predikambt voor vrouwen opengesteld.

Het liberaal Jodendom heeft tegenwoordig, tot grote verbazing van joden overal ter wereld, een vrouwelijke rabbijn. En men verwacht dat er in de naaste toekomst meer vrouwelijke rabbijnen zullen komen.

Het priesterambt, dat altijd als iets specifiek mannelijks is beschouwd, wordt nu ook voor vrouwen toegankelijk.

De Episcopale Kerk in Amerika heeft het diakenambt opengesteld

voor vrouwen — zij mogen als diakones preken, onderwijzen en bedienen, en het schijnt dat de kerk nu op het punt staat ook het predikambt voor vrouwen open te stellen.

Zelfs de Anglikaanse Kerk schijnt op het punt te staan vrouwen tot het priesterambt toe te laten. Volgens de vorige presidente van de Internationale associatie van vrouwelijke pastores zijn een honderdtal vrouwen voor het priesterambt opgeleid. Het wachten is nu nog maar op het officiële fiat.

De Episcopale Kerk te Hongkong is haar zusterkerken in het westen een stap voor — zij heeft reeds twee vrouwen als dominee bevestigd.

De vrouwengroeperingen die in de Rooms-Katholieke Kerk actief zijn, hebben nog niet zoveel bereikt als hun protestantse zusters, maar zij roeren zich geducht.

Nonnen organiseren zich en eisen gelijke rechten binnen de Kerk. Zij willen tot het diakenambt en zelfs tot het priesterambt worden toegelaten.

Na de recente uitspraak van paus Paulus VI, waarin hij opnieuw de vrouwen uitsloot van elke vorm van deelname aan het priesterambt, hebben georganiseerde groepen katholieke vrouwen, waaronder tientallen nonnen, zich openlijk uitgesproken tegen de paus en de Kerk. Zij noemden het besluit van de paus een „onheuse bejegening van de vrouw”, een bewijs te meer van de katholieke „misogynie der mannen”.

In Frankrijk noemde een vooraanstaande katholieke vrouw in een woedende uitval tegen de paus, diens uitspraak een „schandaal”.

Een vrouwelijke professor in de theologie aan het Boston College, tevens leidster van de vrouwenbewe-

ging in de kerk, zei, desgevraagd of zij vond dat de pauselijke uitspraak onbillijk was jegens de vrouw: „De vraag of de paus onbillijk is jegens vrouwen is even naïef als de vraag of the Ku Klux Klan onrechtvaardig is tegenover negers”. Zij voegde eraan toe dat de paus met zijn uitspraak de vrouw tenminste een dienst had bewezen door daarmee „de onderdrukte positie van de vrouw nog evidenter te maken”.

Een nieuwe feministische theologie

Militante feministen in de godsdienstwereld zijn niet tevreden met wat de vrouwen in de kerk hebben bereikt en zij vinden een volledige en evenredige participatie van de vrouw op alle niveaus van de kerkelijke hiërarchie niet voldoende. Zij willen een totale herziening van het theologische denken — een honderd procent feministische theologie.

De feministen hebben kritiek op alles in de kerk, van kerkelijke canons tot kerkgezangen, op grond van wat zij noemen een excessief gebruik van een door mannen ontworpen terminologie en filosofie. Zij maken ook bezwaar tegen de bestaande formules bij de huwelijksinzegening, waardoor, zo beweren zij, de mannelijke hegemonie wordt bestendigd.

Een ander heet hangijzer voor de feministen is dat in de Bijbel met betrekking tot de Godheid steeds het mannelijke geslacht wordt gebruikt. Zij vinden dat dat veel te veel gebeurt. Een vrouwelijke dominee zegt: „De heilige Geest is een Zij”. Anderen zeggen: „God moet niet altijd met Hij worden aangeduid”.

Een leidende feministe in de Katholieke Kerk ging zelfs zó ver te verklaren dat zij een wederkomst van Jezus verwachtte, maar dan in de gestalte van een negerin, om onze menselijke voorstelling van God volledig te maken.

Maar misschien is de grootste steen des aanstoots voor de nieuwe feministen in de kerken wel de Bijbel zelf. Zij betwisten de waarde, de geldigheid en de rechtvaardigheid van het meeste dat in het Oude Testament en van veel wat in het Nieuwe Testament staat. Bijbelplaatsen die speciaal op vrouwen betrekking heb-

ben, worden speciaal bestudeerd en besproken.

Is de Schrift in de betreffende teksten werkelijk onbillijk jegens de vrouw? Is God zelf onrechtvaardig jegens de vrouw? Wat zegt de Bijbel eigenlijk over de vrouw?

De Bijbel en de vrouw

De waarheid is dat God, de Bijbel en het ware christendom geheel aan de kant van de vrouw staan! Nergens gedooft of leert de Bijbel discriminatie van de vrouw.

Integendeel, de vrouw wordt in de Bijbel hooggeschat en gerespecteerd. Samen met de man is de vrouw erfgenaam van het behoud.

God schiep de vrouw als een bekwaam en waardevol lid van de grote menselijke familie. In de Bijbel staan vele verslagen van competente, hardwerkende en betrouwbare vrouwen die God en het mensdom hebben gediend.

De verhalen van Sara, Rachab, Ruth, Debora en Esther en vele andere vrouwen staan opgetekend in de Bijbel als blijvende voorbeelden van vrouwen die blijk gaven van karakter, intelligentie, geloof en trouw jegens God.

Nergens leert God dat vrouwen behandeld dienen te worden als onbeduidende, tweederangswezens. In werkelijkheid bevéélt God de mannen zelfs om hun vrouwen de eerbied en eer te bewijzen die hen toekomt.

„Desgelijks gij, mannen, leeft verstandig met uw vrouwen, als met brozer vaatwerk, en bewijst haar eer, daar zij ook medeërfgenenamen zijn van de genade des levens, opdat uw gebeden niet belemmerd worden” (1 Petrus 3:7, *N. Vert.*).

Gods wetten en verordeningen zijn er juist om de vrouw tegen verkrachting, mishandeling en misbruik te beschermen. Zo wordt bijvoorbeeld het aanprijzen van de vrouw als sexobject — een gerechtvaardigd verwijt van de feministen — door God in de Bijbel veroordeeld.

„Gij hebt gehoord, dat er gezegd is: Gij zult niet echtbreken. Maar Ik zeg u: Een ieder, die een vrouw aanziet om haar te begeren, heeft in zijn hart reeds echtbreuk met haar gepleegd” (Mattheus 5:27-28, *id.*).

Gods wet, Gods Woord en Gods Bijbel zijn niet partijdig. God kent geen aanzien des persoons (Romeinen 2:11), evenmin wat het geslacht betreft.

Uiteindelijk hebben alle leden van de grote mensenfamilie een gelijke kans christenen te worden en de beloning van een christen te ontvangen, onverschillig hun sexe, ras, huidskleur of nationaliteit.

De apostel Paulus schreef: „Daarin is Jood noch Griek, daarin is slaaf noch vrije, daarin is MAN NOCH VROUW; allen toch zijt gij één in Christus Jezus. Indien gij dan Christus toebehoort, zo zijt gij Abrahams nageslacht, erfgenamen naar de belofte” (Galaten 3:28-29, vertaling van prof. A.M. Brouwer).

Laten wij hier eens dieper op ingaan.

Mannelijk en vrouwelijk

Alles wat God op deze stoffelijke aarde heeft geschapen, heeft zijn doel en functie. Dit geldt ook voor de sexen, man en vrouw. God schiep het menselijk geslacht naar zijn beeld. Hij maakte het menselijk geslacht mannelijk en vrouwelijk. Man en vrouw werden geschapen als twee duidelijk onderscheiden leden van dezelfde soort, het menselijk geslacht.

Het is onloochenbaar dat God duidelijke biologische verschillen tussen man en vrouw heeft geschapen. Zelfs aan de kleinste cel van het menselijk lichaam weefsel is onder een microscoop te zien of hij tot een man of een vrouw behoort.

Naast de duidelijke biologische verschillen tussen man en vrouw gaf God volgens zijn plan overeenkomstige verschillen in fysieke kracht, gevoelsleven en psyche.

„De psychologische verschillen tussen de sexen zijn inderdaad zo groot als de anatomische verschillen zouden doen vermoeden”, zegt dr. Rhoda L. Lorand in haar boek *Love, Sex and the Teenager*. (Dr. Lorand is een vooraanstaande psychoanaliste die al meer dan zestien jaar in New York als psychotherapeute en psychoanaliste praktijk uitoefent.) Op grond van hun verschillen zijn de sexen ieder voor een specifieke sociale rol geëigend. Het man- of vrouwzijn heeft

niets te maken met inferioriteit of superioriteit als een waardeoordeel. Het man- of vrouwzijn heeft eenvoudig te maken met het functioneren in de door God aangewezen taken op grond van de door God ingeschapen eigenschappen.

Wat God voorhad met de vrouw

De vrouw is geenszins geschapen om te functioneren als een man, om als een man te zijn en alleen uiterlijk van hem te verschillen. Het lag niet in Gods bedoeling dat de vrouw met de man zou wedijveren. Gods oorspronkelijke opzet was dat man en vrouw *elkaar zouden dienen* en daarbij elk zijn of haar specifieke taak zouden vervullen.

In de wereld van vandaag is alles op zijn kop gezet. Mannen en vrouwen weten niet meer, of hebben nooit geleerd, waar hun respectieve verantwoordelijkheden liggen. In plaats van elkaar te dienen in liefde en respect, staan de sexen maar al te vaak vijandig tegenover elkaar. Het was zeer zeker niet Gods bedoeling dat het tot deze rampzalige toestand zou komen.

„In den beginne schiep God de hemel en de aarde”, lezen wij in Genesis 1:1. God had een groots plan uitgewerkt. In dit plan speelt het mensengeslacht een voorname rol. Onze liefhebbende Schepper had het plan opgevat ons te scheppen naar zijn beeld om deel te hebben aan zijn volmaakt gelukkig, vreugdevol, doelbewust en overvloedig leven, en om ons uiteindelijk eeuwig leven te schenken.

Gods plan voorzag dat man en vrouw een team zouden zijn — zij moesten harmonieus samenwerken, elkaar aanmoedigen en sterken, samen liefhebben en moeilijkheden overwinnen en nakomelingschap voortbrengen — mensen die in staat zouden zijn deel te nemen aan zijn plan voor de mensheid.

Zo lezen wij in Genesis 2:7 dat God de eerste mens Adam uit het stof (de elementen) der aarde vormde, hem tot een levend, fysiek wezen maakte.

In Genesis 2:18-20 zien wij dat God de dieren der aarde schiep en ze aan Adam gaf. De dieren moesten de mensen dienen door hen van voedsel

en kleding te voorzien. Maar Adam had als mens niets met de dieren gemeen.

God wist dat natuurlijk. Het was allemaal in zijn plan voorzien. God was van plan voor Adam een gelijkwaardige metgezel te scheppen. Gods doel was een levensgezellin voor hem te maken, iemand met wie Adam zijn verwachtingen, zijn plannen, gevoelens en zijn toekomst kon delen. En daarom maakte God de vrouw: gebeente van Adams gebeente, vlees van Adams vlees; een menselijke metgezellin, een levensgezellin, een vrouw en een potentiële medeërfgenaam van het eeuwige leven (Genesis 2:21-24).

De feministen vinden dit een bespottelijke voorstelling. Zij wijzen het hele scheppingsverhaal van Adam en Eva in Genesis te enen male af. Zij nemen aanstoot aan deze en andere plaatsen in de Bijbel die aantonen dat God een vrouw schiep als steun en levensgezellin voor de man.

Wellicht verwerpen de feministen deze geopenbaarde kennis, omdat zij die niet begrijpen. Misschien verstaan zij onder „levensgezellin” iemand die er alleen maar goed voor is de vloer te schrobben en te boenen, de vaat te wassen, te strijken of de baby te verschoneren. Maar het betekent veel meer. Het betekent ook opvoeding, intelligentie, karakter, kracht, moed. De rol van de vrouw omvat veel meer dan men oppervlakkig misschien zou denken.

Lees het voorbeeld dat de Bijbel geeft van een echte vrouw, een vrouw naar Gods hart. Het staat in Spreuken 31:10-31.

Een vrouw naar Gods hart

Daar wordt een beeld geschetst van een vrouw die veel meer waard is dan in een salaris of uurloon kan worden uitgedrukt. Haar waarde is niet te schatten — „haar waarde gaat korallen ver te boven” (vers 10, *N. Vert.*).

Zij is een vrouw waarin een man of wie dan ook volledig vertrouwen kan stellen. Zij is een bron van inspiratie, kameraadschap en kracht (vers 11-12).

Zij is een hardwerkende vrouw, een vrouw die niet bang is om te werken, een vrouw die woekert met haar gaven, die uitstekend kan naaien,

winkelen en huishouden. Zij weet geld verstandig te gebruiken en kent de waarde van wat zij bezit en hoe zij het moet investeren (vers 13-16). Bovendien bezit zij een scherpe zakegeest en verdient geld met haar talent om kleren te maken (vers 24).

Zij bezit zelfvertrouwen. Zij doet alles met overleg. Zij heeft een man die bekend is en gerespecteerd wordt (vers 17-23). Ook door haar gezin wordt zij op handen gedragen: „Haar zonen staan op en prijzen haar gelukkig, ook haar man roemt haar” (vers 28, *id.*).

De vrouw uit Spreuken is een kundige, intelligente vrouw. Zij is het type van vrouw waarvan God zou willen dat alle vrouwen haar voorbeeld zouden volgen.

Haar man zegt van haar: „Vele dochters gedragen zich wakker, maar gij overtreft haar alle! Bedrieglijk is de bevalligheid en ijdel de schoonheid, maar een vrouw die de Heer vreest, die is te prijzen” (vers 29-30, *id.*).

De beschrijving eindigt als volgt: „Geeft haar van de vrucht van haar handen, dat haar daden haar roemen in de poorten!” (vers 31, *id.*) De vrouw die in Spreuken wordt beschreven is een geëmancipeerde vrouw in de ware zin des woords, een vrouw zonder frustraties, zonder gevoel van „wat ben ik toch ongelukkig”. Zij beseft ten volle wat het vrouw-zijn betekent.

God is billijk jegens de vrouw

Feministen die de plaatsen in de Bijbel verwerpen, die over de vrouw en de rol van de vrouw handelen, verwerpen daarmee de enige betrouwbare bron waaruit zij kunnen weten hoe zij datgene wat zij willen en zoeken, kunnen bereiken. De nieuwe feministenbeweging in de maatschappij en in de kerken zal nooit het doelbewuste, gelukkige leven kunnen brengen waarnaar alle vrouwen verlangen en dat hen toekomt.

U kunt meer te weten komen over wat vrouwen een werkelijk zinvol en gelukkig leven kan geven. U kunt meer ontdekken over wat God met de vrouw voorheeft. Schrijf om onze kosteloze boekjes *The new Feminism ... Have Women Ever Really Had Their Rights?* en *Echte vrouwelijkheid — een „verloren” kunst?* □

Deel 2

KAREL de GROTE

DE EERSTE EUROPEAAN

door Paul William Kroll

In 800 werd Karel de Grote tot Rooms keizer van een nieuw Europa gekroond. Sommige historici beschouwen dit feit als misschien wel de belangrijkste op zichzelf staande gebeurtenis die ooit in Europa heeft plaatsgevonden. In deze tweede aflevering nemen wij de uiterst belangrijke betekenis van deze krooning voor Europa onder de loep.

HET grote en machtige Romeinse Rijk was na meer dan duizend jaren dood. En hoezeer werd het verdwijnen ervan door de mensen betreurd!

Wanneer koningen en vorsten de praal en de glorie van Rome aanschouwden, namen zij als vanzelfsprekend aan dat het zou heersen zolang de mensheid bestond. Maar in 476 werd het laatste overblijfsel van het rijk in het Westen, het keizerschap, afgeschafft.

Romeinse heerschappij tenietgedaan

Rome was reeds diverse malen geplunderd. Italië was verwoest en

onderworpen. De Romeinse provincies in Afrika, het Middellandse-Zeegebied en West-Europa waren verloren gegaan aan Germaanse barbaren.

Het oostelijke deel van het rijk was niet bij machte hulp te verlenen, hoewel het onder Justinianus in één machtige reflexhandeling die men zou kunnen vergelijken met een krampachtige spiertrekking bij een stervende, het gezag van het imperium in Italië en Noord-Afrika herstelde. Maar de overwinning was van korte duur; in minder dan twintig jaar werd zij in het grootste deel van Italië ongedaan gemaakt.

Het was afgelopen met het machtige rijk dat met zijn trotse legioenen de wereld had geregeerd. Theologen hadden het Romeinse Rijk vereenzelvigd met het vierde koninkrijk van Daniël: „En het vierde koninkrijk zal hard zijn, gelijk ijzer; aangezien het ijzer alles vermaalt en verzwakt; gelijk nu het ijzer, dat zulks alles verbreekt, alzo zal het vermalen en verbreken” (Daniël 2:40). Het rijk was ook dat „vierde dier... schrikkelijk en gruwelijk, en zeer sterk; en het

had grote ijzeren tanden, het at, en verbrijzelde, en vertrad het overige met zijn voeten” (Daniël 7:7).

Maar nu was het machtige politieke en militaire organisme dood. *Of niet?* Het stond nog met één, weliswaar verschrompeld been in het Oosten. Het andere been, in het Westen, was tijdelijk weer tot leven gewekt door keizer Justinianus. En hoewel zijn ingrijpen al spoedig tenietgedaan werd door nieuwe barbaarse horden, de Langobarden, waren de Romeinse cultuur en idealen in het Westen verre van dood.

Uit de as van een verwoest Europa herrees de militaire en politieke macht die klaar stond om in West-Europa vrede en stabiliteit te herstellen. Die macht was te vinden onder de Germaanse volkeren die Franken werden genoemd.

Zij gaven gehoor aan de oproep van het roomse pausdom, de enige stabiliserende invloed die overgebleven was in grote delen van het eertijdse Westromeinse rijk. Het pausdom en de Franken reikten elkaar de hand om een rooms-christelijke beschaving

van verbazingwekkende omvang te scheppen. Hoewel het tot 300 jaar na de val van Rome zou duren eer deze restauratie geheel voltooid zou zijn, begon de macht van de Franken reeds toe te nemen toen de ineenstorting van Rome in het jaar 476 nog geen tien jaar oud was.

De jaren 482-511: het Frankische rijk.

Clovis, of Chlodovech, werd leider van die Frankische stammen die de opperheerschappij van zijn vader erkenden. Hij is pas 15 jaar, maar in nog geen vijf jaren zullen zijn strijdkrachten Syagrius verslaan, de heerser over het gebied rondom Soissons. Syagrius is de laatste Romeinse stadhouder in Gallië.

De uitbreiding van Clovis' macht over heel Gallië brengt hem in conflict met de Westgoten. Gealarmeerd door de toenemende macht van Clovis' koninkrijk, waarschuwt de koning der Westgoten hem niet verder op te rukken. Clovis is nog een heiden; hij wordt noch door de keizer in Byzantium, noch door de bisschop van Rome erkend. Dan doet Clovis een beslissende stap. Op eerste Kerstdag 496 worden hij en zijn leger in Reims plechtig gedoopt en opgenomen in de Katholieke Kerk. Deze unieke gebeurtenis markeert een keerpunt in de geschiedenis van de Europese beschaving en herschept de politieke en religieuze verhoudingen in Europa.

Clovis ziet ongetwijfeld de politieke voordelen van zijn doop. Hij zal de enige katholieke Germaanse koning in Gallië zijn. Hij zal zelfs de enige in geheel West-Europa zijn. Alle anderen zijn Arianen. Als katholiek verwerft hij zich de steun van het episcopaat.

Clovis is nu de kampioen van het Rooms-Katholicisme tegen het arianisme. Hij slaat geen acht op de dreigementen van de koning der Westgoten en voegt na de beslissende slag bij Vouillé het gehele Westgotische rijk in Zuid-Gallië en Noord-Spanje aan zijn rijk toe. Zelfs sluit Clovis een verbond met de oostelijke keizer tegen de Oostgoten in Italië.

Maar twee eeuwen na Clovis' dood valt zijn Merovingische dynastie uiteen. De bisschoppen van Gallië die de meeste steun hebben verleend, zijn bijzonder teleurgesteld door de aftakeling ervan; de bisschop van Rome

heeft zijn wereldlijk zwaard verloren. Clovis had in een grootscheepse veroveringscampagne de macht van zijn Franken uitgebreid tot over de Rijn en zelfs tot de Alpen en de Pyreneeën. Zijn opvolgers blijken in de daaropvolgende twee eeuwen evenwel niet in staat deze expansie te handhaven.

De jaren 714-741: het Frankische rijk.

In 714 wordt Karel Martel hofmeier en oefent zo niet in naam dan wel in feite het koninklijk gezag over de Franken uit. Hij vestigt eerst zijn gezag over Austrasië, daarna over Neustrië en tenslotte over het gehele Frankische rijk. Deze hereniging zal culminerend in het herstel van een Westeuropees rijk onder zijn kleinzoon Karel de Grote. Heel Europa verkeert in een benarde toestand. Een nieuwe politieke en religieuze macht dreigt het christendom alsmede de cultuur van Europa uit te roeien. Deze nieuwe macht maakt haar veroveringen onder de banier van Allah — de Islam.

Reeds in 638 valt Jeruzalem in handen van Arabische legers. In dertig jaar tijds zwerven de strijdkrachten van de Islam uit over Syrië, Perzië, Egypte en Noord-Afrika. In 711 worden de Westgoten uit Spanje verdreven. In 717 belegeren Arabische legers Constantinopel. De Arabieren zijn meesters van het Middellandse-Zeegebied en veroveren Sicilië en Kreta en bestoken Italië. Het lot van Klein-Azië staat op het spel. Moslemlegers voeren in de jaren na 717 rooftochten in het zuidelijk deel van Midden-Frankrijk uit.

De behoefte aan een sterke Europese macht die de woeste aanvallen van de Moslems kan weerstaan, is hoogst dringend. Er bestaat er slechts een: het *regnum Francorum*.

Tegen 732 heeft Karel Martel een aantal vorstendommen in Gallië verenigd. Hij vormt een sterke verenigde strijdmacht, waarmee hij in 732 de Arabieren bij Poitiers verslaat. Karel „de Hamer” is nu de held van de westerse christenheid, een vechtjas die zich heeft waargemaakt en die de zwakken bescherming kan bieden.

Vlak voor en tijdens het tijdperk van Karel Martel, verricht de Angelsakser Winfried (St. Bonifatius), veel van zijn zendingsarbeid. Een historicus zal Bonifatius „een der werkelijk

vooraanstaande scheppers van het eerste Europa” noemen. Ook is Bonifatius „de voornaamste stuwkracht achter het verbond tussen het pausdom en de Karolingen. Een andere Angelsakser, Alcuinus, zal onder het bewind van Karel de Grote een dominerende macht vormen. Engelse leiders zullen een groot aandeel krijgen in de versteviging van een herleefd Romeins Rijk.

De jaren 741-768: het Frankische rijk.

In 741 erft Pepijn de Korte de macht van zijn vader Karel Martel in Neustrië en Bourgondië. Hij consolideert het rijk verder en baant de weg naar nauwere betrekkingen met het pausdom. Pepijn bekleedt evenals zijn vader het ambt van hofmeier in de door Clovis gegrondveste Merovingische dynastie. Hij slaagt erin het werkelijke gezag over het rijk permanent tot zich te trekken en zoekt naar een middel om de Merovingers af te zetten.

Ter verkrijging van een rechtvaardiging van zijn voornemen, schrijft Pepijn in 751 een brief aan paus Zacharias. Met zoveel woorden vraagt Pepijn of „het zondig zou zijn de Merovingische koning af te zetten en zelf de Frankische troon te bestijgen?” De oude politieke rot Zacharias ziet zijn kans schoon. Het pausdom heeft meer dan anderhalve eeuw op dit moment gewacht. Het kan Pepijn alleen maar het antwoord geven dat hij verlangt.

Een oude geschiedschrijver geeft de woorden en de positie van Zacharias als volgt weer: „In de uitoefening van zijn apostolische ambt, antwoordde hij [Zacharias] dat het hem beter en zelfs noodzakelijk toescheen dat degene die de macht in het koninkrijk bezat en in feite uitoefende, ook koning genoemd zou worden en feitelijk als koning zou optreden, en niet degene die die titel ten onrechte droeg. En daarom eiste de paus van de koning der Franken en zijn volk, dat Pepijn die de macht van een koning bezat, op de troon werd gezet en ook koning werd genoemd.”

De Angelsakser St. Bonifatius in zijn hoedanigheid van pauselijk vertegenwoordiger in Frankrijk, zalft Pepijn met gewijde olie en kroont hem vervolgens in 752 tot koning der Franken. Deze symbolische daad is van doorslaggevende betekenis. Zij

bevestigt dat de Frankische monarchie een priesterlijke zending heeft. De koning van de Franken accepteert nu een universele taak. Hij moet alle westerse naties verenigen onder de overkoepeling van een christelijk-Germaanse beschaving.

Pepijn en zijn nakomelingen zijn op aandrang van Rome koningen geworden. Het is het pausdom dat de wettelijke rechtvaardiging hiervoor levert. De Karolingers zullen ritueel gezalfd worden op een manier die geen Merovingische koning ooit eerder te beurt was gevallen.

Wanneer Pepijn eenmaal tot koning is gezalfd, is hij verplicht het pausdom te hulp te komen. Hij moet dat waarmaken wanneer de Langobarden opnieuw Italië trachten te onderwerpen. Op 15 november 753 begeeft de nieuwe paus Stephanus II zich over de Alpen naar Pepijns winterkamp. Begin 754 zalft en kroont hij Pepijn *rex gratia Dei* en zegent Pepijns zoon en erfgenaam Karel.

Op straffe van excommunicatie verbiedt de paus de Franken ooit een koning te kiezen uit een andere familie dan die van Pepijn. Natuurlijk moet Pepijn zijn deel van de overeenkomst naleven: paus Stephanus die militaire bijstand verlenen die deze in de toekomst nodig mocht achten. Tot op zekere hoogte doet hij dat ook: tweemaal vallen de Langobarden Rome aan en tweemaal stormt Pepijn over de Alpen Italië binnen. Hij verslaat de Langobarden met gemak en verovert Ravenna en diverse kuststeden.

Met de inneming van Ravenna in het jaar 751 hadden de Langobarden het symbool van de heerschappij van het Oostromeinse rijk in Italië vernietigd. Ravenna was de zetel geweest van de *exarch*, een Byzantijnse onderkoning die in de Italiaanse „provincie” het Oostromeinse rijk vertegenwoordigde. Wanneer Pepijn Ravenna aan de paus schenkt in plaats van aan de keizer in Constantinopel, erkent hij daarmee stilzwijgend de opperheerschappij van de paus in Italië.

De jaren 768-799: Voorspel van het herstel. Bij de dood van Pepijn de Korte in 768 erft zijn zoon Karel de troon. Zijn lange heerschappij zal tot 814 duren. Vanwege zijn grote daden

HERLEVING VAN EEN ROOMS-EUROPEES RIJK ONDER DE FRANKEN

Kaarten — Ron Lepeska

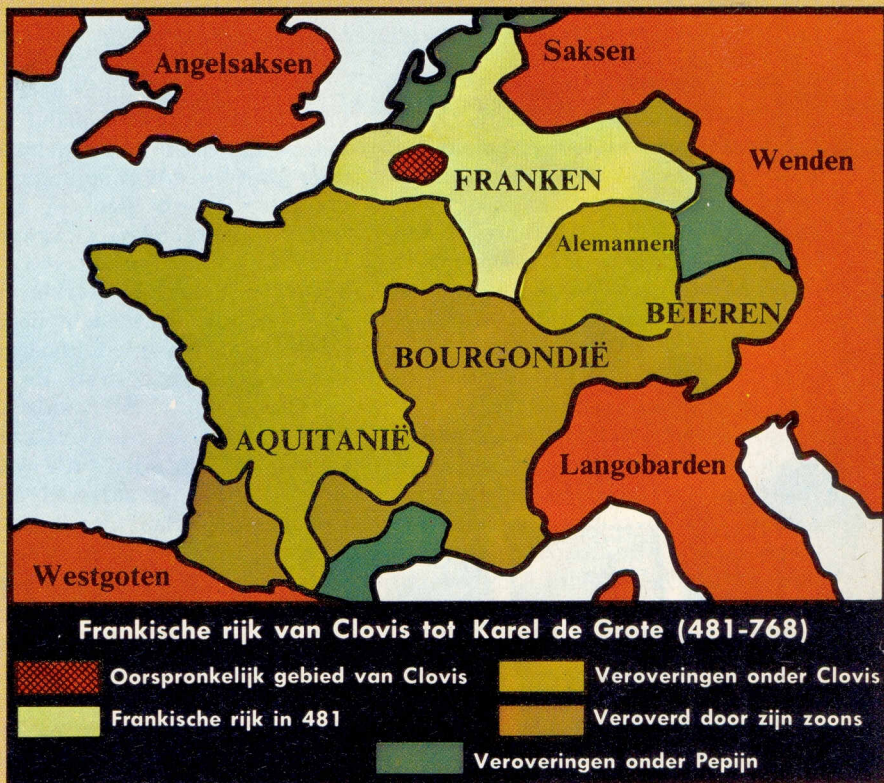
HET Romeinse Rijk is in 476 op sterven na dood, maar wordt in de 5e eeuw tijdelijk hersteld door de Oostromeinse keizer Justinianus. Na de dood van Justinianus in 565 raakt het rijk in het Westen opnieuw in verval. Terzelfder tijd dat het voormalige Oostromeinse rijk stervende is aan interne ziekte en oorlogswonden, ontwikkelt zich in Europa een nieuw machtscentrum.

Dat nieuwe machtscentrum in West-Europa omvat het grootste gedeelte van het hedendaagse Frankrijk en veel van West-Duitsland. Het is het rijk van de Franken. In 496 laat de Merovingische koning Clovis zich met zijn leger dopen.

Hij en zijn Franken zijn het eerste barbarevolk in West-Europa dat het rooms-katholicisme aanneemt. Voortaan verlaten de Franken zich op de Kerk voor steun bij hun expansionistische politiek en het pausdom begint zich voor bescherming op de Frankische koningen te verlaten. Het is een verhouding waarbij beide partners uitermate gebaat zijn.

De Franken blijven doorgaan hun gebied uit te breiden. Dan komt het jaar 800, een mijlpaal in de geschiedenis. Karel de Grote, de grootste der Frankische koningen, wordt tot keizer van het Westen gekroond. De ziekte en

(Zie verder pagina 25)

wordt hij weldra Karel de Grote genoemd.

Onder Karel de Grote en zijn twee voorgangers, Pepijn de Korte (741-768) en Karel Martel (714-741) is de Frankische staat sterk in omvang toegenomen. De heersers ervan zijn succesvolle veroveraars, schutspatroun van de kunsten en wetenschappen, kampioenen van de Kerk en beschermers van de zwakken, met het gevolg dat zij in toenemende mate beschouwd worden als de stabiliserende en beschermende krachten in West-Europa.

Intussen ziet Byzantium zijn rol als wereldmacht voortdurend slinken. Hoewel nog steeds erkend als de voortzetting van het oude Romeinse Rijk in het Oosten, zit het diep in de politieke moeilijkheden. Byzantium gaat meer lijken op een Grieks koninkrijk dan op een universeel Romeins rijk.

Het pausdom probeert de Byzantijnen van het Italiaanse schiereiland te verdrijven en de paus als hun opvolger aan te stellen. De pogingen om deze opzet te legaliseren komen tot uiting in een zeer opmerkelijk document — de gefalsifieerde *Donatio Constantini*. De falsificatie vindt plaats tussen 750 en 760.

In 774 onderwerpt Karel de Grote het koninkrijk der Langobarden, dat meer dan tweehonderd jaar de macht heeft uitgeoefend. Voor het eerst sinds eeuwen is Italië verenigd. Karel is nu de enige, ware soeverein in het Westen en voert het bevel over de meest formidabele strijdkrachten ervan.

In 796 begint paus Leo III (795-816) zijn edicten te dagtekenen — niet vanaf het begin van zijn heerschappij of van die van de Byzantijnse keizer, maar van die van Karel de Grote. De heerser over Byzantium is bereid de aanwezigheid van Karel in Italië te aanvaarden. Zelfs begint Karels naam steeds meer in de liturgie van de Roomse Kerk op te duiken. Tot dit ogenblik was dit gebruik slechts voor Romeinse keizers weggelegd.

Het jaar 799: de crisis van paus Leo in Rome. In 799 doet zich een gebeurtenis voor die zal leiden tot de kroning van Karel de Grote als *imperator Romanorum* — Rooms keizer. Op 25 april 799 neemt paus Leo III deel aan een processie gaande

van het Lateraan naar de kerk van San Lorenzo te Lucina. Hij wordt door een bende samenzweerders overvallen en vreselijk geslagen; de bende probeert hem de ogen uit te steken en zijn tong uit te snijden. Vervolgens wordt hij in de gevangenis gegooid onder beschuldiging van ontucht en meeneed.

Leo overleeft de beproeving maar nauwelijks, ontsnapt uit de gevangenis en zoekt hulp bij Karel, die bezig is de Saksers te bevechten. Karel de Grote nodigt de paus uit naar Paderborn te komen, in het hart van Saksen, en daar zijn zaak te bepleiten. Deze doet dat inderdaad. Het beeld van een paus die Karel nederig om hulp vraagt, maakt diepe indruk. Angilbert, geleerde en hofdichter, schrijft: „Koning Karel, oppermachtig in de wereld en de machtigste van Europa”. Bij twee gelegenheden gebruikt de dichter de woorden „de grote Augustus” wanneer hij het over Karel heeft.

In de herfst van 799 zorgt Karel ervoor dat de paus, beschermd door Frankische troepen, naar zijn hoofdstad kan terugkeren. Karel zal naderhand volgen om persoonlijk vast te stellen of de paus schuldig dan wel onschuldig is. De paus wordt eerst van blaam gezuiverd nadat een hof van onderzoek bijeen is gekomen dat door Karel wordt voorgezeten. Op 23 december wordt Leo na een drie weken durend onderzoek in het openbaar in zijn eer hersteld.

De vernederende verklaring van zijn onschuld wordt door de paus in de volgende woorden afgelegd: „Ik, Leo, opperpriester van de Heilige Roomse Kerk, zal mij, zonder daartoe door iemand te zijn veroordeeld of gedwongen, uit eigen vrije wil in uw tegenwoordigheid zuiveren en reinigen... en verklaar dat ik de misdadige en zondige daden waarvan ik word beschuldigd, niet heb begaan of heb doen begaan...”

Het is duidelijk dat de paus hier zijn onafhankelijkheid wil duidelijk maken. Maar wat ook duidelijk is, is de relatie tussen Karel en de paus: Leo moet de inmenging van de Frankische monarch accepteren, zelfs in zijn eigen persoonlijke leven.

Mogelijk bij toeval arriveert er dan in Rome een delegatie uit Jeruzalem die Karel een banier komt brengen

en de sleutels van de Heilige Grafkerk en van de Heilige Stad zelf. Het gebeurt uit naam van de patriarch van Jeruzalem. Van grote betekenis is dat Karel nu op dezelfde dag zowel het eerbetoon van de leider van de westerse christenheid heeft ontvangen als dat van de christenen in het Oosten.

Het jaar 800, kerstfeest: Karel de Grote tot keizer gekroond. Het toneel is nu gereed voor de laatste acte van het stuk: de kroning tot keizer. Deze zal de quintessens zijn van de politieke wetmatigheid van Karels positie. Karel mocht dan de keizerlijke macht uitoefenen, hij is nog steeds een barbarenkoning. Op kerstdag van het jaar 800 zal dit alles veranderen wanneer Karel tot Rooms keizer gekroond wordt.

Karel was naar de St. Pieter gekomen om daar het kerstfeest te vieren. Even voor het opdragen van de mis bij de „confessie” van de prins der apostelen, knielt hij neer in gebed. Als hij zich opricht, treedt paus Leo snel op hem toe en plaatst hem een kroon op het hoofd. Op ingestudeerde toon roept de menigte drie maal achtereen: „Lang leve Karel Augustus, gekroond door God, groot en vreedzaam keizer der Romeinen!” Karel is nu *imperator et augustus*.

De ceremonie zal in het *Liber pontificalis* onder de biografie van paus Leo III als volgt worden afgeschilderd: „De genadige en eerwaardige paus die hem, Karel, eigenhandig kroonde met een zeer kostbare kroon. Daarop riep heel het gelovige volk van Rome als één man met luider stemme: Aan Karel, de vroomste Augustus... en hij werd door alle aanwezigen uitgeroepen tot keizer der Romeinen.”

De paus werpt zich voor de nieuwe Augustus ter aarde. Deze ceremonie wordt voorgeschreven door het oude imperiale protocol, ingesteld onder Diocletianus. Niettemin is het volmaakt duidelijk: de koninkrijken van deze aarde behoren aan de bisschop van Rome — het is aan *hem* ze te vergeven.

Er is slechts weinig over het gebeuren bekend. Later zal Eginhard in zijn biografie *Vita Karoli Magni* schrijven: „Hij accepteerde de titel van keizer en augustus. Maar aanvankelijk was hij er zo tegen gekant

dat hij toegaf dat, ook al was het dan een belangrijke christelijke feestdag, hij de kerk die dag niet zou hebben betreden als hij vooraf had geweten wat de paus van plan was." Deze verklaring zal onder de historici van latere eeuwen verwarring scheppen.

Sommigen zijn van mening dat het pausdom de kroning op touw had gezet — vermoedelijk met Karels instemming. Eén historicus, F.L. Ganshop, zal de mening verkondigen dat Leo III waarschijnlijk vals spel heeft gespeeld. De opvoering die Leo III en Karel hebben geschreven, wordt op het laatste ogenblik door Leo veranderd. Door Karel zelf te kronen in het bijzijn van Langobardische en Frankische getuigen, heeft Leo de indruk gewekt dat hij het is die Karel met de keizerlijke waardigheid bekleedt. „Daarin ligt naar mijn mening de reden voor het grote ongenoegen dat door Karel wordt ten toon gespreid”, aldus de historicus Ganshop. „De reden waarom hij maandenlang aarzelde zichzelf te sieren met de keizerlijke titel... de titel die in de toejuichingen naar voren was gekomen: *imperator Romanorum*.”

In deze zienswijze heeft het pausdom een bittere les geleerd. Als instelling is de Kerk machteloos; zij heeft behoefte aan een krachtige beschermer en verdediger. De Katholieke Kerk heeft haar vooraanstaande plaats gekregen toen het oude Romeinse Rijk nog sterk was. Maar in andere zin had de macht van het rijk die van de Kerk ernstig beknot.

In de negende eeuw zijn de omstandigheden zodanig dat het pausdom zich zowel kan onttrekken aan de beperkingen van het imperiale keurslijf, als een waardige beschermer en verdediger vinden. De Frankische koningen zullen het werktuig zijn. Maar het pausdom zal weldra onderkennen dat het inruilen van de Byzantijnen voor de Franken een slechte ruil zou kunnen zijn.

Het jaar 800: het leven aan het hof van Karel de Grote. Karel wil in Aken een tweede Rome bouwen. Ook is het duidelijk dat de koning de autoriteit van de paus ondergeschikt wil maken aan zijn eigen gezag. Zo wordt b.v. de paus in een brief van Karel de Grote vermaand als ware hij de eerste de beste onderdaan: „Houdt u steeds aan de regelen die door de heilige

KAARTEN (VERVOLG)

wonden van het voormalige Romeinse Rijk zijn tijdelijk opgeheven en het rijk hersteld tot een positie van macht in West-Europa.

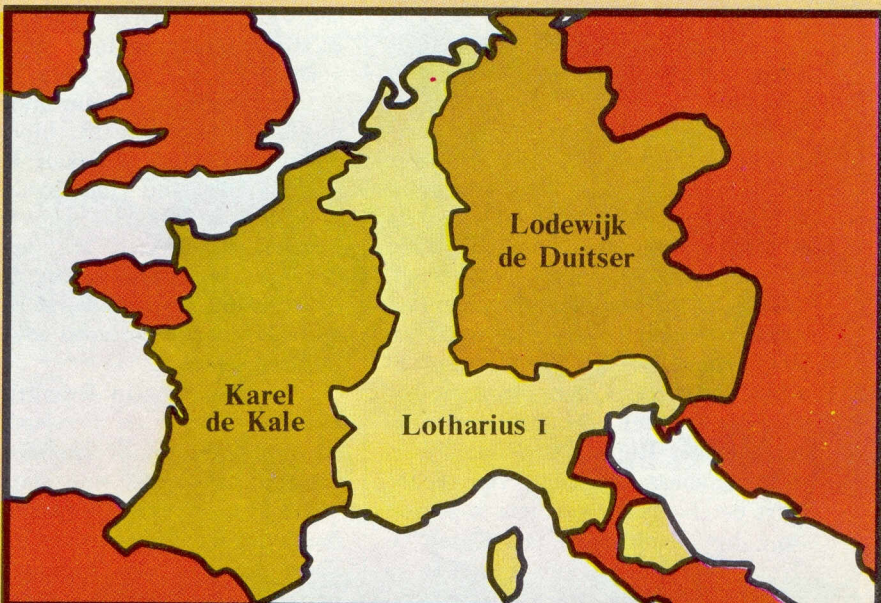
Het Frankische rijk blijft zich tot

ongeveer 830 uitbreiden, wanneer er tekenen van ontbinding zichtbaar worden. In 843 wordt door het verdrag van Verdun het Frankische rijk officieel in

(Zie verder pagina 27)

Rijk van Karel de Grote: eerste herleving van het Westromeinse rijk sinds Justinianus bereikt grootste omvang ca. 825.

De verdeling in 843. Voorgesteld door een commissie van edelen met de taak geschillen op te lossen en een evenredige verdeling te bereiken.

vaders zijn opgesteld", zo waarschuwt Karel de Grote de paus, „opdat uw leven in elk opzicht een voorbeeld van heiligheid moge zijn. Laat uit uw mond slechts vroom vermaan komen en laat uw licht schijnen voor alle mensen.”

De boodschapper die deze brief aan de paus brengt, Angilbert, krijgt instructies van Karel de Grote mee: „Vermaan de paus dat hij oprecht dient te leven en in het bijzonder de heilige wetten van de kerk dient te eerbiedigen”. Leo III vraagt zich af of hij een kat in de zak heeft gekocht. Karel de Grote knaagt aan de essentie van de pauselijke opzet om het pausdom boven het gezag van de wereldlijke heersers te verheffen.

Dat neemt niet weg dat de kroning in het jaar 800 grotendeels kan worden gezien als een pauselijke coup. Het paard moge dan ongebroken en wild zijn, het pausdom is vastbesloten de berijder te zijn en in het zadel te blijven.

Andere historici zijn van mening dat Karel geprofiteerd heeft van Leo's zwakke positie. Er zijn diverse uiteenlopende scholen ontstaan, die aan elk van de betrokkenen een verschillende betekenis en een verschillende rol toekennen.

De vraag hoe Karel de Grote zich als Rooms keizer voelt, is niet gemakkelijk te beantwoorden. Wij weten dat hij de term een tijdlang in het geheel niet wenst te gebruiken. Daar is de eerder aangehaalde verklaring dat Karel ongelukkig is over het feit dat hij tot keizer is verheven. Het is niet duidelijk of dit slaat op de wijze waarop deze handeling werd verricht, dan wel op het gebeuren zelf.

Toen hij in 774 de Langobarden had verslagen, nam hij de titel aan van *Rex Francorum et Longobardorum atque Patricius Romanorum* — koning der Franken en Langobarden, en patriciër der Romeinen. Kennelijk is zijn Romeinse patriciaat van secundaire betekenis. Er valt iets te zeggen voor het denkbeeld dat Karel de Grote geen Rooms keizer wenste te zijn. Wij weten dat hij in 803 *Renovatio Romani Imperii* op zijn zegel laat graveren — „Vernieuwing van het Romeinse Rijk”. Maar in 813 laat hij *Renovatio Regni Francorum* — „Vernieuwing van het koninkrijk der Franken” op zijn zegel zetten, na

in 806 het gebruik van de keizerstitel te hebben laten vallen.

Wat ook de waarheid moge zijn, Karel is reeds bezig zich al die voorrechten toe te kennen die voorheen in de betrekkingen tot het pausdom aan de keizer toekwamen. Karel de Grote en zijn hof spelen de rol van het keizerlijke Rome. Karel heeft uit vele landen geleerden om zich heen verzameld, wier gemeenschappelijke belangstelling bestaat uit de herleving van de Latijnse literatuur en wetenschap.

Karel en zijn naaste vrienden gaan op een humoristische manier met elkaar om en geven elkaar bijnamen. Hij wordt aangeduid als „David” of „Augustus”. Vlak voor de kroning in het jaar 800 maakt Angilbert een gedicht dat de titel draagt: „Karel de Grote en paus Leo”. Daarin wordt Karel aangeduid als de oprichter van een „forum en gewijde senaat” en een „tweede Rome”.

Een lid van de hofhouding, Eginhard, zal het eerder aangehaalde *Vita Karoli Magni* schrijven, een samenvatting van aanhalingen uit Suetonius' Augustusbiografie. De gedichten van Alcuinus, Angilbert en Theodulf van Orleans staan vol zinnen die uit Virgilius en Ovidius gegapt zijn.

Al deze mannen zijn naaste adviseurs van Karel en belangrijke figuren in zijn hofkring van intellectuelen. Zij verlangen naar een ware herleving van de Romeinse cultuur onder Karel de Grote. Zo schrijft bijvoorbeeld Alcuinus in juni 799 aan Karel de Grote: „Tot nu toe hebben drie personen de top van de wereldlijke hiërarchie bereikt... Wat er met de feitelijke bezetter van die Stoel gebeurd is [dit sloeg op de mishandeling van Leo] bent u zo goed geweest mij te laten weten.”

Over de keizer in Byzantium, het tweede belangrijke personage, zegt Alcuinus: „...de profane wijze waarop het hoofd van dat rijk is afgezet... is overal bekend geworden”. Hij schrijft dan over Karel, het derde lid van het triumviraat, als iemand die „over de andere twee dignitarissen triomfeert, hun wijsheid in de schaduw stelt en hen in betekenis overtreft. U bent thans de enige op wie de kerken van Christus steunen.”

Het is zonneklaar dat Karel de

Grote er niets voor voelt de gedachte te laten postvatten als zou hij zijn imperium te danken hebben aan een paus — en dat nog wel een paus die Karel nederig om hulp heeft gesmeekt. Karel is een militair die zijn rijk eigenhandig veroverd heeft. Dat is misschien de reden waarom Karel de Grote op 11 september 813 in Aken *zelf* zijn zoon Lodewijk tot keizer kroont.

Het jaar 800: de legale implicaties van een imperium. Eeuwen later zal de historicus James Bryce de kroning van Karel „niet slechts de centrale gebeurtenis van de Middeleeuwen” noemen, maar tevens „een van die zeer schaarse gebeurtenissen waarvan, als men ze op zichzelf beschouwt, gezegd kan worden dat als ze niet zouden hebben plaatsgehad, de wereldsgeschiedenis een andere loop zou hebben genomen”. Hoewel slechts weinig geleerden een dermate uitzonderlijk gewicht aan deze gebeurtenis zullen hechten, zijn de meesten het erover eens dat er tijdens de laatste helft van de achtste eeuw iets zeer ingrijpends heeft plaatsgehad, dat culmineerde in de kroning van Karel de Grote in 800.

Zijn militaire veroveringen, benevens de kroningsceremonie, hebben tot een vernieuwing van een zeer oude politieke instelling geleid. Het is *Renovatio Romani Imperii* — een vernieuwing of restauratie van het Romeinse Rijk.

Politiek gesproken stelt dit zowel Karel als Leo voor een probleem. Er kan slechts één Romeins Rijk bestaan. Het kan een westelijke en een oostelijke tak bezitten, maar het rijk moet één geheel vormen. Wettelijk gezien heeft de keizer van Byzantium de hoogste titel geërfd op het moment waarop het rijk in het Westen in het jaar 476 ten einde komt.

Wat moet de paus doen? Als onderdeel van het imperiale spel zal hij de zetel van het imperium domweg van het Oosten naar het Westen verplaatsen. De kroning krijgt bekendheid als de „overdracht van het imperium”. Het is duidelijk dat wat Karel en Leo najagen, betrekking heeft op het recht om de heerser van het Romeinse Rijk te kiezen — dat wil zeggen één enkel rijk dat zowel

het Oosten als het Westen omvat.

Sinds 797 heeft een vrouw de troon van Constantinopel bezet gehouden: keizerin Irene, die de wettige heerser heeft onttroond. Het feit dat een vrouw de troon van een wereldlijk rijk bezet houdt, is zowel voor Byzantium als voor Rome ondenkbaar. Met andere omstandigheden verschaft dit feit een middel om de wettigheid van Karels keizerschap te rationaliseren. In theorie accepteert Karel aldus de kroon voor een vacante imperiale troon en wordt erfgenaam van de troon van Irenes wettige voorganger, Constantijn VI.

De kroniekschrijver van de *Annales Laureshamenses* zal schrijven: „Aangezien nu de titel van keizer in het land van de Grieken had opgehouden te bestaan, en aangezien deze een vrouw tot heerseres hadden, waren zowel de apostolische Leo zelf als alle heilige vaders die aanwezig waren, van mening dat zij Karel zelf tot keizer moesten benoemen — de koning der Franken die nu Rome zelf in zijn bezit hield, waar de keizers altoos plachten te resideren, en [die nu in het feitelijke bezit was van] de rest van de door hen bezette gebieden in Italië, Gallië en Germanië.”

Karel wordt geacht de wettige opvolger te zijn van Leo IV, Heraclius, Justinianus, Arcadius en de Oostromeinse keizers, en niet van Romulus Augustus. In de annalen van de tijd en van de erop volgende eeuwen wordt de naam van Constantijn VI, de 67e keizer sinds Augustus, zonder onderbreking gevolgd door die van Karel de Grote als 68e.

Blijkbaar zoekt Karel nog naar andere middelen om zijn heerschappij als Rooms keizer een wettige basis te geven. Op een bepaald ogenblik werd er over een huwelijk met de Oostromeinse keizerin Irene onderhandeld, maar deze pogingen liepen op niets uit.

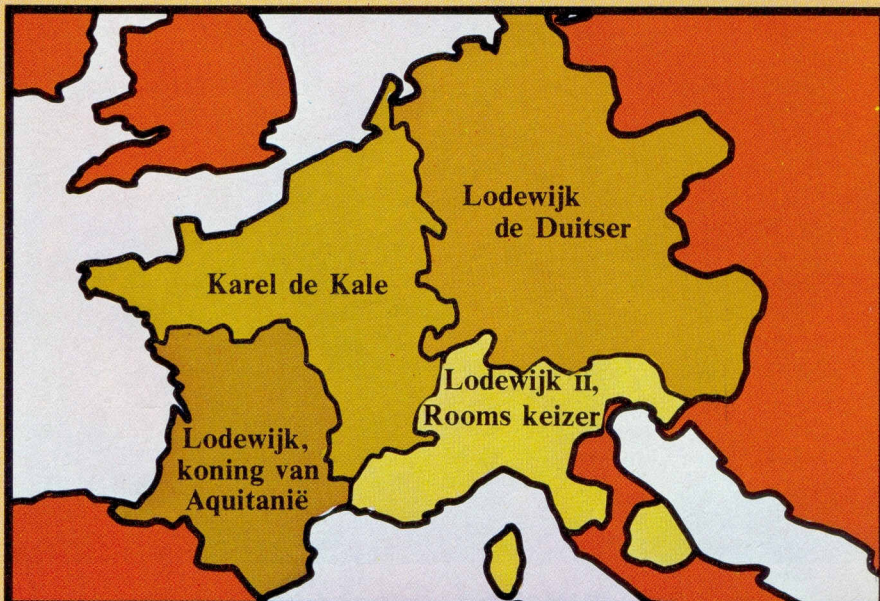
Een Byzantijnse generaal, Nicephorus, zet Irene af en verbant haar naar het eiland Lesbos. Karel opent dan onderhandelingen met Nicephorus, in de hoop op erkenning als medekeizer in het Westen. Die erkenning komt eindelijk in 812 tijdens de regering van keizer Michaël I. Het rijk

KAARTEN (VERVOLG)

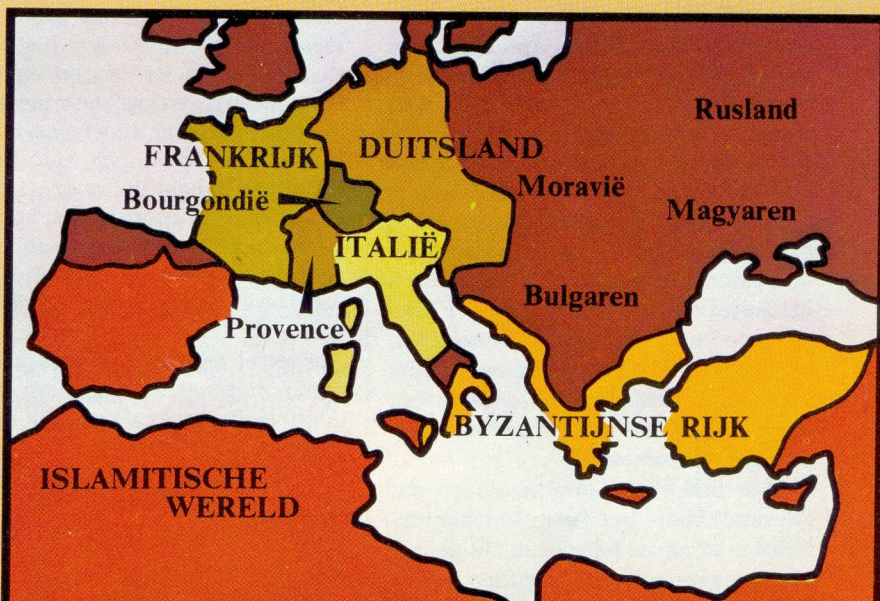
drieën verdeeld. De verbrokkeling van het rijk zet zich voort en is een voldongen feit in het jaar 887. De eerste herleving van Europa sinds Justinianus onder de banier van een her-

boren Westromeins rijk ligt in diggelen.

De kaarten op deze pagina's laten zien wat er zich in Europa gedurende deze vier belangrijke eeuwen heeft afgespeeld.

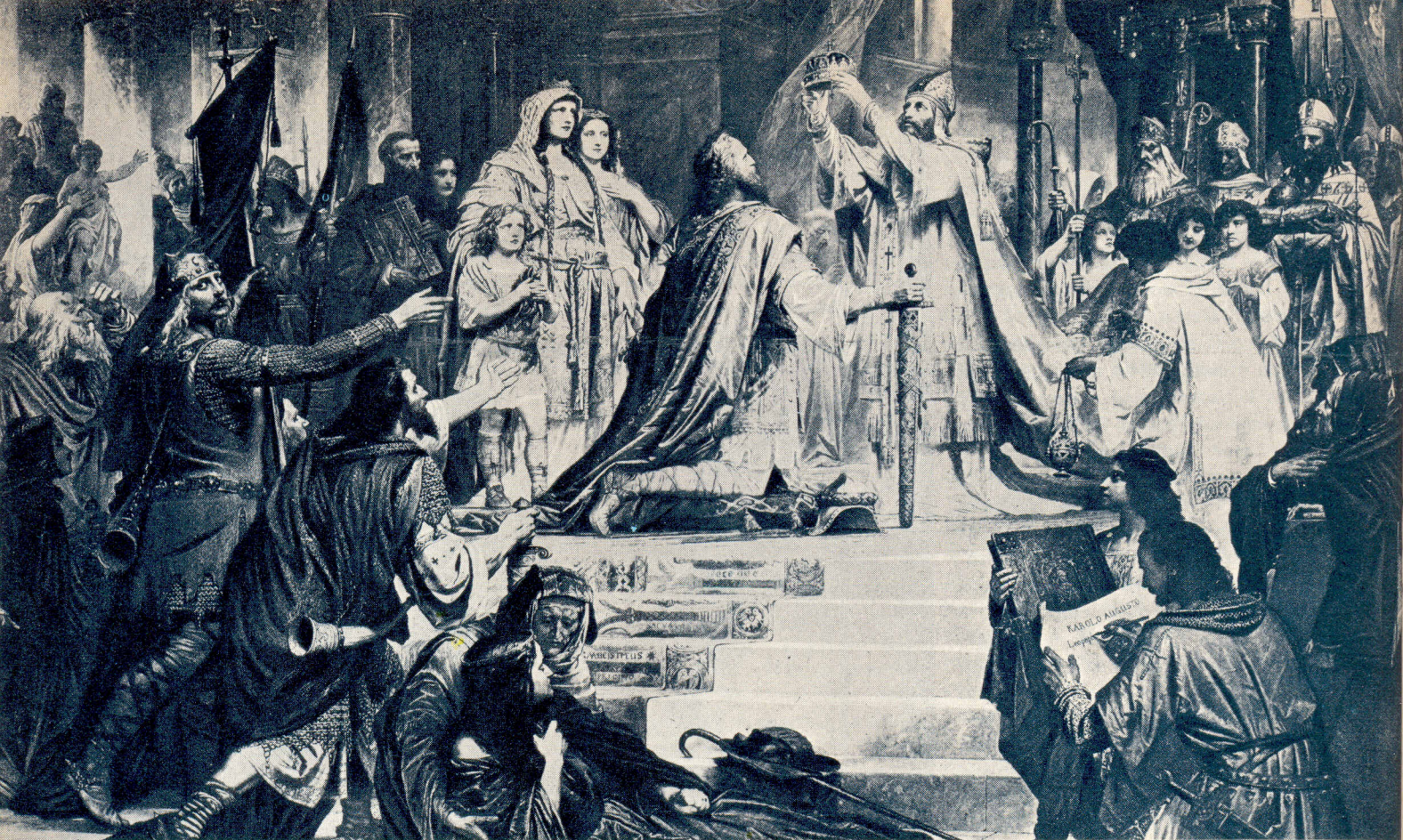
De verdeling in 870 was gebaseerd op de inkomsten uit de gebieden van Lotharius II buiten Italië.

In 890 is de verbrokkeling van het rijk van Karel de Grote in staten en vorstendommen compleet.

BRONNEN: Hoewel verscheidene bronnen werden geraadpleegd, zijn de gegevens waarop de kaarten zijn gebaseerd, hoofdzakelijk afkomstig uit de volgende drie werken: The Penguin Atlas of Medieval History, Colin McEvedy, Londen: Penguin

Books, Ltd., 1961; The Civilisation of Charlemagne, Jacques Boussard, vertaald uit het Frans door Frances Partridge, New York: McGraw-Hill 1968; Medieval History, 2e druk, Norman F. Cantor, Londen: Macmillan Co., 1969.

Bettmann Archief

DE KRONING van Karel de Grote door de paus, naar een schilderij van F. Kaulbach.

van Karel de Grote is nu in Byzantium officieel erkend. Karel wordt nu door de Byzantijnse ambassadeurs toegesproken als „imperator” en „augustus”, hoewel hij kennelijk geen Romeins imperator is.

Hoe men de ceremonie ook wil interpreteren en wat Karels opvatting van zijn nieuwe titel ook moge zijn, hij neemt zowel politiek als militair de positie van keizer van het Westen in. Zowel het rechtstreeks onder hem ressorterende grondgebied als zijn invloedssfeer zijn in elk opzicht gelijk aan die van de oude keizers van het Westen — en de provincies zijn heel wat beter beschermd!

Men had tegen Pepijn gezegd dat „degene die de macht in het koninkrijk bezat en in feite uitoefende, ook koning genoemd zou worden en in feite als koning zou optreden in plaats van degene die die titel ten onrechte droeg”. Vanuit het gezichtspunt van Westeuropese machtspolitiek is Karel de Grote de feitelijke heerser en draagt de oostelijke keizer die titel ten onrechte wat het Westen betreft.

Het jaar 843: de ontbinding wordt officieel. Karel de Grote sterft in 814. Hoewel zijn dynastie het nog 175 jaar zal uithouden, treedt de ontbinding van het rijk vrijwel onmiddellijk in. In feite daalt het imperium dat Karel heeft geschapen, vrijwel letterlijk tegelijk met hem in het graf. De oude Frankische gewoonte, een koninkrijk na de dood van de koning onder diens zoons te verdelen, belet het rustig voortbestaan van het nieuwe keizerrijk.

Hoewel er onder Karels zoon Lodewijk nog wel enige verdere expansie plaatsheeft, krijgt de ontbinding in de volgende generatie een formeel karakter. Het verdrag van Verdun van 843 markeert het officiële einde van een eenheid die reeds een aantal jaren in ernstige moeilijkheden verkeert.

Door het verdrag van Verdun wordt het rijk in drie min of meer gelijke delen onder de drie kleinzons van Karel de Grote verdeeld. Lotharius behoudt de titel en de waardigheid van keizer. Hij krijgt ook een groter deel dan zijn broers. In Midden-Francië, waaronder Lotharingen,

ligt Aken, de hoofdstad van het rijk, en Rome, de hoofdstad van de christenheid. Lodewijk ontvangt *Oost-Francië* (het Germaanse gebied); Karel krijgt *West-Francië* (het Franse gebied).

Reeds treedt er een taalbarrière aan de dag. In de Straatsburger Eden van 842 bedienen Karel de Kale en Lodewijk de Duitser zich van uitgesproken Franse en Germaanse dialecten. Het koninkrijk van het midden stort vrijwel onmiddellijk ineen en gaat op in een mengmoes van vorstendommen, van Vlaanderen tot Lombardije.

De jaren 843-911: de ontbinding zet zich voort. Na de dood van Lotharius II wordt bij het verdrag van Meerssen in 870 het restant van het koninkrijk in vieren verdeeld. In 987 heeft de Karolingische lijn de keizerlijke titel ten westen van de Rijn verloren. Maar zelfs op het hoogtepunt van de disintegratie blijft het denkbeeld van een verenigd christelijk-Germaans imperium levend.

Nadat in 911 de laatste der Duitse

Culver Pictures

KAREL MARTEL verslaat in 732 de moslems bij Poitiers.

Karolingers gestorven is, kiezen de hertogen in Oost-Francië Koenraad I, hertog der Franken, tot hun koning. Hun onmiddellijke zorg geldt hun voortbestaan. In het Westen komt de dreiging van de Noormannen; in het Oosten komt zij van de Magyaren en de Slaven.

Tijdens de disintegratie van het Karolingische rijk verzinkt de Kerk in het diepste pessimisme. De Franke Kerk is speciaal verontrust. Zij had ervan gedroomd Europa tot een politieke eenheid te zien uitgroeien. De droom wordt wreed verstoord wanneer het imperium uiteenvalt.

Hetzelfde verval treft het pausdom. Vele pausen worden tot speelbal van de politieke groeperingen in Rome. Johannes VIII (872-882) wordt door de hertog van Spoleto gevangengezet. Het lijk van paus Formosus (891-896) wordt opgegraven. In pontificaal gewaad gehuld wordt het van hoogverraad beschuldigd. Vervolgens wordt het lichaam onder het gejuich van het plebs door de straten van Rome gesleurd en in de Tiber geworpen.

Paus Stephanus (896-897) wordt door een revolutie van de troon geworpen, gevangengezet en gewurgd. Johannes XII (955-963) drinkt, vloekt, vecht met het zwaard, gokt en jaagt achter de vrouwen aan. Het Lateraan wordt in een bordeel veranderd.

Intussen heerst er chaos in Rome. Zowel het gepeupel als de adel staan voortdurend gereed te plunderen, te roven en brand te stichten. In heel Italië delen roverhoofdmannen de lakens uit in hun machtszones.

Ook de groeiende macht van de Islam draagt tot de verwarring bij. Reeds in 827 vallen de Saracenen Italië binnen. Moslempiraten voeren langs de hele Italiaanse kust tot aan de monding van de Tiber toe hun rooftochten uit. In 846 worden zowel de St. Pieter als de St. Paul door hen geplunderd. Christelijk Europa begrijpt maar al te goed dat de volkeren van de Islam onder het vaandel van de religie aan de macht zijn gekomen, een religie die niet-islamietische volkeren als ongelovigen beschouwt. Voor propagandistische doeleinden

wordt deze opvatting evenwel veel te veel de nadruk gegeven.

Vanuit het Noorden dringen plunderende Magyaren diep naar het Zuiden door, tot aan Rome toe. Voor de waarnemers lijkt het op een herhaling van de gebeurtenissen in de vijfde eeuw, toen de Romeinse beschaving op het punt stond volledig te worden uitgeroeid.

Naarmate het jaar 1000 begint te naderen, ontbreekt het niet aan ijselijke voorspellingen dat het einde van de wereld voor de deur staat. De westerse beschaving staat op het punt te worden weggevaagd. Maar twee instellingen — een machtig, vernieuwd Germaans rijk en een herleefd pausdom — beginnen zich tegen de moeilijkheden opgewassen te tonen.

Voor het pausdom is er slechts één uitweg. Ten einde Europa te verenigen ziet de paus zich gedwongen een sterke, maar vrome buitenlandse vorst te hulp te roepen. Wie die vorst is, zullen wij in de volgende episode van dit ongelofelijke Europese drama te zien krijgen. □

(Vervolg van pagina 1)

van 18 en 24 jaar, hadden een academische opleiding genoten. Een B'nai-B'rith-onderzoek liet zien dat ruim 70% van de kinderen uit joodse gezinnen van dezelfde leeftijdsgroep hoger onderwijs volgde. Hiertegenover stond dat nauwelijks meer dan 20% van de kinderen van de blanke Amerikaanse meerderheid van dezelfde leeftijdsgroep een academische opleiding volgde!

Nemen we evenwel de vierde minderheidsgroepering onder de loep dan zijn de feiten nog sprekender. Het gezinsverband is het minst sterk onder de Amerikaanse negers. Een rapport van het ministerie van Sociale Zaken, getiteld: „Het gezin van de neger — een zaak voor landelijke actie”, stelde vast dat globaal gezien één op de vier negergezinnen vaderloos is. En dát was, ondanks het toenemend aantal echtscheidingen onder de blanke Amerikanen, ongeveer driemaal het cijfer voor de blanke bevolking! Ruim de helft van alle negerkinderen van 18 jaar en jonger hebben althans een deel van hun leven in een vaderloos gezin geleefd.

En nu terug naar de vraag: waartoe dient het huwelijk? Bestaat er een echte goede reden en betekenis voor die de meeste mensen niet kennen?

Tegenwoordig worden studenten door de onderwijsinstellingen in het algemeen met de evolutieleer geïndocctrineerd. Evolutie gaat uit van de stelling dat God niet bestaat.

Het is de poging van de atheïst de aanwezigheid van een schepping zonder een Schepper te verklaren. Ongehoof in God, plus een geest van rebellie tegen zijn wetten, hebben sommige mensen ertoe gebracht de instelling van het huwelijk als zodanig in twijfel te trekken. Men voorspelt dat het huwelijk op zijn retour is en dat het spoedig een overblijfsel uit het verleden zal worden.

Voor hen heeft het huwelijk geen zedelijk of geestelijk gezag. Geen wetten binden iemand eraan, behalve die van de staat. Geen zedenleer verhindert de ontbinding ervan. Ze kunnen de oorsprong ervan niet verklaren. Ze zien er de ZIN niet van in.

Dieren trouwen niet. Het huwelijk is geen vereiste voor voortplanting. Dieren hebben geen gezinsleven. De vraag is dus: wanneer, waarom en hoe besloot een dier dat mens werd, het huwelijk in te stellen?

De oude repressieve zedenleer schreef voor dat het enige doel van het geslachtsleven de voortplanting was. Maar als dat zo was, dan ZOU EEN HUWELIJK OVERBODIG ZIJN. Er zijn mannelijke en vrouwelijke dieren. Ze planten zich voort, maar kennen geen huwelijk met een gezinsleven.

Nogmaals: waartoe dient het huwelijk? Zij die niet in God geloven, kunnen gezag noch doel voor een huwelijk onderkennen!

Daarom bedenkt een zieke en ongelovige wereld zijn „nieuwe moraal”, die er een is van losbandige immoraliteit. En dit gaat hand in hand met de zonde van scheiding en hertrouwen!

Maar als we het doel van het leven van de mens op deze planeet beginnen te begrijpen, gaan we de reden van het huwelijk begrijpen. En dat is veel meer dan alleen maar voortplanting.

Heeft het leven van de mens eigenlijk een doel? Werden we in feite met een bedoeling hier op aarde geplaatst? Laten we aannemen dat God inderdaad bestaat. Persoonlijk heb ik het tot mijn eigen voldoening bewezen. Ik verwijs u naar onze gratis boekjes *Bestaat God?* en *Zeven bewijzen dat God bestaat*.

Zelfs hij die niet gelooft behoort de bijbelse uitspraken na te gaan die het doel en de betekenis van het bestaan van de mens verklaren — en aan u het oordeel of het zin heeft.

God is de eeuwiglevende Ontwerper, Schepper, Wetgever, Bron van alle fundamentele kennis, Schenker van leven, vrede, geluk, vreugde en overvloed. Hij is de SCHENKER van elke goede en volmaakte gave — met inbegrip van het eeuwige leven.

Terug naar de vraag: waarom bestaat de mens?

Is er een reden waarom God de mensheid op de aarde heeft geplaatst? Ik heb vastgesteld dat God nooit iets zonder een bedoeling doet!

God zegt dat Hij via menselijk leven hier op aarde in feite *zichzelf voortplant!*

God schiep vee naar de aard van het vee (Genesis 1:24). God maakte paarden naar hun aard, honden naar hun aard, chimpansees naar hun aard. Toen zei God: „Laat Ons mensen maken, naar ONS beeld, naar ONZE gelijkenis . . .” (vers 26) — naar GODS aard!

De mens werd gemaakt om een hechte en speciale band met zijn Schepper en God te hebben. De bekeerde mens heeft ware gemeenschap met God (1 Johannes 1:3). Dieren kennen zo'n band niet!

Gods bedoeling met de mens is, de echte waarden van het leven te leren onderscheiden van de valse — de LEVENSWIJZE te leren kennen die al het goede ten gevolge heeft — dat mensen berouw gaan krijgen van elke verkeerde wijze van doen en de juiste levenswijze kiezen opdat zij Gods heilige Geest mogen ontvangen, waardoor zij verwekt worden als kinderen van God, en tenslotte, ten tijde van de opstanding, TE WORDEN GEBOREN IN DE GODSFAMILIE. Deze familie is het Koninkrijk Gods! Ten einde dit volledig te begrijpen zou u ons moeten schrijven om ons gratis boekje *Wat bedoelt u precies . . . het Koninkrijk Gods?*

Voor dieren bestaat zo'n mogelijkheid niet.

De mens nu is geformeerd uit het stof der aarde. Hij is geschapen en gevormd als God — maar geformeerd uit stof. God bestaat uit geest! God formeerde de mens uit het stof der aarde (Genesis 2:7). Deze materiële stof werd tot een levende ZIEL. Een ziel is derhalve stoffelijk! Als de mens evenwel tenslotte uit God wordt geboren, zal hij bestaan uit geest. Jezus zei: „Hetgeen uit het vlees geboren is, IS VLEES; en hetgeen uit de Geest geboren is, IS GEEST” (Johannes 3:6). Vervolgens ten tijde

van de opstanding, zal Christus „ons vernederd lichaam [van vergankelijk vlees] veranderen, zodat het aan zijn verheerlijkt lichaam gelijkvormig wordt” (Filippenzen 3:21, *N. Vert.*). Om dit ten volle te begrijpen, heeft u ons gratis boekje nodig *Wat bedoelt u met WEDERGEBOREN?*

En daarna?

Dan zal er een huwelijk zijn! Maar op welke wijze zal dat huwelijk voltrokken worden?

Wat God voor ogen stond, hield de oprichting van zijn Kerk in. Het is Gods Kerk, genaamd naar de Vader van de Godsfamilie — de Kerk van God. Iedereen die een berouwvol, gehoorzaam gelovige is en zichzelf overwint, wordt bij het ontvangen van Gods heilige Geest, *door* de doop en *door* Gods Geest — DOOR GOD ZELF — opgenomen in zijn Kerk. De Kerk, voorgesteld als een vrouw, is de bruid van de levende, verheerlijkte Christus.

Ten tijde van de opstanding en bij de wederkomst van Christus met grote macht en majesteit, zal de Kerk van God, d.w.z. de leden ervan die dan in geest zijn veranderd en onsterfelijk gemaakt, het Koninkrijk Gods binnengaan.

Te dien tijde zal Christus met zijn Kerk huwen (Efeze 5:22-33), „want de Heer, onze God de Almachtige, heeft het koningschap aanvaard ... de bruiloft des Lams is gekomen en *zijn vrouw* heeft zich gereedgemaakt” (Openbaring 19:6-7, *id.*). En vers 8 laat zien dat de *vrouw* „de heiligen” is.

Maar waarom wordt de Kerk vóór de bruiloft „*zijn vrouw*” genoemd? Omdat God Israël getrouwd had op de Sinaï (Jeremia 3:14). Het sluiten van het Oude Verbond (Exodus 24:6-8) was de huwelijksplechtigheid, die Israël niet alleen maakte tot vrouw en Kerk, maar ook tot een KONINKRIJK — het koninkrijk Israël.

De HEER YHWH van het Oude Testament is de Christus van het Nieuwe Testament. Toen Christus werd gekruisigd, stierf de echtgenoot van Israël, als boetedoening voor de zonden van Israël.

Maar de Kerk *is* Israël, verwekt

door de geest. Niet-joodse bekeerlingen zijn niet langer vervreemd van het burgerschap van Israël (Efeze 2:11-19). Israël wordt voorgesteld als de goede olijfbom en de heidenen als wilde loten (Romeinen 11). Op grond van ongelof werd takken van de goede olijfbom echter afgebroken en bekeerde heidenen werden, als takken van wilde olijfbomen, geënt op de goede olijfbom van Israël (vers 17). De als Israëlieten geboren worden, op grond van berouw, geloof en bekering, teruggéent op de boom der Israëlieten. De Kerk wordt voorgesteld als *het bekeerde — of geestelijke — Israël* (Romeinen 11:23). De nieuwtestamentische Kerk is Israël, *geestelijk* gesproken!

Aangezien de echtgenoot van Israël is gestorven, is zij bevrijd van haar

D ***e meest tragische en ernstige tekortkoming bij de opvoeding van vandaag is dat kinderen thuis niet de belangrijkheid van een gelukkig huwelijksleven voor onze maatschappij wordt bijgebracht.***

oudtestamentische huwelijk en staat het haar *vrij te hertrouwen*. De dood van Christus was zowel de boetedoening voor haar zonden (geestelijke ontucht) als gemeente of natie, als voor de zonden van de enkeling.

Zodoende wordt de Kerk — *het geestelijk Israël* — de bruid die Christus zal trouwen. Wanneer dit goddelijk huwelijk plaatsvindt, zal Christus *ZIJN EIGEN VROUW* trouwen!

Er is een andere reden waarom de Kerk, vóór de huwelijksplechtigheid, „*zijn vrouw*” wordt genoemd. Een verloofde vrouw wordt in de Bijbel, vóór de huwelijksplechtigheid, de *VROUW* van haar verloofde genoemd, hoewel het huwelijk *nog niet is voltrokken* (Mattheus 1:18-20, 24). Dit was een oud joods gebruik. Er was een verlovingsplechtigheid, de *erossin*. De verloofde of uit te huwelijken vrouw bleef in het huis van

haar vader tot de huwelijksplechtigheid, de *kiddusjin*. Na deze plechtigheid nam de echtgenoot zijn vrouw mee naar zijn eigen huis.

Jezus kwam als de Engel des verbonds (Maleachi 3:1). Hij was de engel die ons de boodschap van het Nieuwe Verbond bracht. Zoals Mozes de middelaar van het Oude Verbond was, zo is Christus dat van het Nieuwe Verbond. Het evangelie is die boodschap! En evenals het huwelijk op de Sinaï het koninkrijk Israël oprichtte, zo zal het huwelijk van de Kerk met Christus het Koninkrijk Gods oprichten! Dát huwelijk is daarom het evangelie!

Het evangelie dat Jezus bracht, is het *GOEDE NIEUWS* van de komst van het Koninkrijk Gods.

Dit is een bijzonder belangrijke waarheid die niet ten volle wordt onderkend. Laten wij het toch goed begrijpen!

Het Koninkrijk Gods *is* de Godsfamilie! Het Koninkrijk Israël bestond uit de „kinderen Israëls” zoals zij herhaaldelijk in het Oude Testament worden genoemd. Zij waren in feite het gezin van Israël of Jakob dat één der aardse koninkrijken werd. Op precies dezelfde manier zal het Koninkrijk Gods de *FAMILIE* van God zijn, bestaande uit uit Hem geboren kinderen! Het zal het enige over de gehele wereld regerende koninkrijk zijn.

En wat zal het Koninkrijk Gods omvatten? Het zal die heiligen omvatten die als geest uit God de Vader zijn geboren *en getrouwd zijn met God de Zoon!*

Het *EVANGELIE* van Jezus Christus is het *GOEDE NIEUWS* van dit Koninkrijk Gods. Dat koninkrijk omvat hen (de Kerk) die *GETROUWD* zijn met Christus!

Wat betekent dat nu allemaal?

Het is eenvoudig axiomatisch dat als iemand bekeerd wordt en door Gods Geest in de Kerk wordt geplaatst, hij ook automatisch verbonden is geworden in het aanstaande huwelijk met de levende Christus!

En hoe staat het met dát huwelijk? Zal dat onderhevig zijn aan scheiding en hertrouwen? U weet dat het

antwoord DUIZEND MAAL *NEE* is! Dat huwelijk *kan nooit worden ontbonden!*

De verloofde vrouw móet haar verloofde trouw zijn! Jozef, de verloofde — maar nog niet door het huwelijk verbonden — echtgenoot van Maria, de moeder van Jezus, ondervond het als volgt: in de (foutieve) veronderstelling dat zij ontrouw was geweest, was hij van zin vóór de huwelijksvoltrekking in stilte van haar te scheiden. Als één van ons, geestelijk verloofd met de levende Christus, werkelijk ontrouw wordt door in dit christelijk leven van onze aardse partner te scheiden en te hertrouwen, zou dan niet onze geestelijke verloofde, Christus, van ons scheiden? Deze zonde van ontrouw te zijn snijdt ons af van God. Tenzij berouw wordt getoond van zonden en vergiffenis wordt geschonken, zouden wij nooit in Gods koninkrijk worden opgenomen!

Wat gebiedt God ons in dit opzicht? Dit: „Of weet gij niet, broeders — ik spreek immers tot wie de wet kennen — dat de wet heerschappij voert over de mens, *zolang hij leeft?* Want de gehuwde vrouw is door de wet aan haar man gebonden, zolang deze leeft; wanneer echter de man sterft, is zij ontslagen van de wet, die haar aan die man bond. Zo zal zij dan, indien zij bij het leven van haar man een ander tot man neemt, echtbreekster heten; wanneer echter de man sterft, is zij vrij van de wet...” (Romeinen 7:1-3, *N. Vert.*)

Het instituut van het huwelijk werd door God *ten tijde van de schepping van de mens* voor hem ingesteld (Genesis 2:24). Het huwelijk werd ingesteld als *symbool* van het geestelijke huwelijk van de geestelijke „vrouw” — de Kerk — met Christus in het Koninkrijk Gods. Dat huwelijk met Christus zal *niet* onderhevig zijn aan scheiding en hertrouwen. Daarom kunnen in Gods ogen onze huwelijken hier op aarde evenmin in aanmerking komen voor scheiding en hertrouwen. Gods wet verbiedt het. Geen enkele wet in de Bijbel staat het toe. Een zodanige wet zou het aardse type van het geestelijke huwelijk geweld aandoen.

Het ontrouw worden aan de verlovingsband met Christus zou, zoals we aan de hand van de Bijbel zullen aantonen, tot gevolg hebben dat Christus „ons verstoot” — vóór dat huwelijk! Waarom? Omdat zonde „ons verstoot”.

Het huwelijk is een verbintenis op het niveau van God. Ook al is het een verbintenis tussen sterfelijke mensen, het is een *GODDELIJKE INSTELLING*, verordineerd door God. God had bij het geven ervan aan de mens een vérgaande bedoeling in gedachten. Gods Kerk, die tot roeping heeft Christus' evangelie van het koninkrijk te prediken (dat op aarde gevestigd zal worden door de huwelijksverbintenis met Christus — dit *IS* het *Nieuwe Verbond*), kan dat evangelie niet ontheiligen door echtscheiding en hertrouwen goed te keuren!

Vergeet niet dat wij in deze uiteenzetting het onderwerp in beschouwing nemen *zoals God het beschouwt*.

Ik herhaal: hoewel het huwelijk een verbintenis tussen twee mensen is, is het een *goddelijke* instelling. God doet niets zonder een reden; Hij heeft er een bepaalde bedoeling mee! Ten einde het „waarom” van de wetten van God met betrekking tot de instelling van het huwelijk te begrijpen, moeten we nog meer weten van de bedoeling die God had met het instellen van het huwelijk.

De levende Christus is reeds met heerlijkheid en eer gekroond (Hebreeën 2:9). Hij is de eerstgeborene onder vele broeders — dat zijn wij die zijn Geest bezitten (Romeinen 8:29). Christus is de Leidsman van ons behoud (Hebreeën 2:10). Hij is namelijk de pionier die vooruit is getrokken, als wegbereider, *als de man die voor zijn vrouw een woonplaats bereidt* (Johannes 14:2). Jezus is uit de doden opgestaan. Hij leeft nu en is *GODDELIJK* — zoals ook wij zullen zijn. Hij is verheerlijkt. Zijn ogen zijn gelijk een vuurvlam, en zijn aangezicht is gelijk de zon die schijnt in haar kracht (Openbaring 1:14-16). Dat is wat wij mogen erven!

Begrijpt u werkelijk deze overstelpende waarheid? *Werkelijk?*

En wij kunnen, als we berouw hebben, een levend geloof hebben en Jezus Christus als persoonlijke Heiland en *ten huwelijk gegeven echtgenoot* aanvaarden, Gods gave van de heilige Geest ontvangen. Die gave schenkt ons het *leven*, het wezen, de aard, geest en macht van God! Het maakt ons, nu, tot Gods eigen — hoewel ongeboren — zonen! En als we geestelijk groeien (2 Petrus 3:18), overwinnen en volharden, zal bij de wederkomst van Christus ons sterfelijke lichaam worden veranderd tot onsterfelijke geest (1 Corinthe 15:44-54). Wij zullen collectief de *BRUID VAN CHRISTUS* worden!

Dat is het hoogste erfgoed van de mens!

De mens, die nu lager staat dan de engelen, heeft een veel hogere bestemming!

Probeer deze grootse waarheid te bevatten als u daartoe in staat is!

Dit is het belangrijkste goede nieuws dat u ooit te weten kunt komen! Dit goede nieuws is het evangelie. En dat evangelie sluit *trouw* in elke huwelijksband nú in, want het is de voorbereiding op het geestelijk huwelijk met Christus tot in alle eeuwigheid.

Zouden we ons voor dat eeuwigdurend huwelijk kunnen voorbereiden door nú te scheiden en te hertrouwen?

De mens, en de mens alléén, van alle levensvormen die God heeft geschapen, kan in de Familie van God worden geboren, d.w.z. in het Koninkrijk Gods! En als meest essentieel deel daarvan zal hij een eeuwige, onverbrekelijke huwelijksverbintenis aangaan.

Ten einde ons daarop voor te bereiden heeft God ons sterfelijke gemaakt, en het huwelijk en gezinsverband *in dit leven* ingesteld!

WAAROM?

Aan dieren heeft God dit huwelijk en gezinsverband nooit gegeven. Engelen nemen niet ten huwelijk en worden niet ten huwelijk uitgegeven (Mattheus 22:30). Engelen hebben nooit een gezinsverband gekend. God verleende het de *MENS* omdat de mens thans wordt voorbereid op het huwe-

lijk en het gezinsverband in de Godsfamilie — voor altoos!

Denkt u zich eens in! Van alle levensvormen: planten, dieren, mensen of engelen, bij alles dat God schiep, werd ALLEEN DE MENS voor het huwelijk en gezinsleven gescha- pen!

In het Koninkrijk Gods — in de Godsfamilie — zal er sprake zijn van huwelijk en gezinsverband — *maar niet van echtscheiding!*

God is consequent!

U bent, mits bekeerd en met Gods heilige Geest in u wonend, de *erfge- naam* van God en *medeërfgenaam* met Christus, om tot in eeuwigheid

God zegt dat Hij, *via menselijk* *leven hier op* *aarde, in feite* **ZICHZELF** **VOORTPLANT!**

dit onverbrekelijk huwelijk en gezins- verband in Gods koninkrijk te bezit- ten! Zelfs nu, indien u een door God verwekt kind bent, bent u verloofd om met Christus te trouwen!

God is de GODSFAMILIE! Het ge- zinsverband vereist trouw aan de echtverbintenis tussen man en vrouw. Het huwelijk van de mens, ik herhaal het opnieuw, is het *type* van het goddelijke huwelijk dat Gods konink- rijk op aarde zal vestigen.

Nogmaals — God is consequent! Hij verordineert geen eeuwige trouw in het huwelijk met Christus en bereidt ons dan voor op dat huwelijk door ontrouw te verordineren, met echtscheiding en hertrouwen tijdens deze periode van voorbereiding.

De hoofdreden voor de huwelijk- verbintenis in dit leven van de mens is, door huwelijkstrouw nu, ons voor te bereiden op die toekomstige eeu- wigdurende trouwe huwelijksstaat en om ons voortdurend te herinneren aan onze heilige verbintenis met Christus, als uitgehuwelijkt in het NIMMER eindigende huwelijk met hem!

Wat zou het voor zin hebben ons

te leren dan EEUWIG trouw te zijn, door te bepalen dat we nu *ontrouw* mogen zijn, mogen scheiden en her- trouwen? GOD HEEFT ZO'N WET NIET GEGEVEN! Dat zal duidelijk worden gemaakt!

Een der belangrijkste doelstellingen in het leven van ons mensen nu, is dat we leren dat de huwelijksband heilig, onschendbaar en duurzaam is.

Natuurlijk heeft God niet gewild dat iedereen moet trouwen. Dat wordt heel duidelijk gemaakt in 1 Corinthe 7. De apostel Paulus was waarschijnlijk niet getrouwd. Toch ben ik ervan overtuigd dat ik, evenals hij, de geest van Christus heb, en het was God ten slotte die zei: „Het is niet goed, dat de mens alleen zij” (Genesis 2:18). Het zou echter veel beter zijn alleen te leven, dan gebukt te gaan onder wat genoemd zou kunnen worden een „hel op aarde”. Iedereen behoort het huwelijk zó ernstig te nemen dat in de eerste plaats geen fout huwelijk wordt afgesloten. Als iedereen bekend was met deze waarheid, zouden er weinig huwelijken zijn tussen mensen die niet bij elkaar passen. Als men zich ernstiger van deze waarheid bewust zou zijn, zouden de huwelijkspartners anderzijds beter hun best doen hun huwelijk gelukkig te maken.

Maar iedereen, gehuwd dan wel ongehuwd, dient in te zien dat het huwelijk het type is van het aan- staande goddelijke huwelijk met Christus. En een zinnebeeld kan niet het zinnebeeld zijn, tenzij het in overeenstemming is met het tegen- beeld.

Ik herhaal: Gods wetten met be- trekking tot het huwelijk — dat een goddelijke instelling is — zouden niet logisch kunnen zijn als ze voorzagen in echtscheiding en hertrouwen nú, terwijl het later *niet* zal zijn toege- staan!

In Efeze 5:22-30 trekt Paulus een parallel tussen de verhouding die bestaat tussen Christus en zijn Kerk, en die welke bestaat tussen een man en diens vrouw. Met Genesis 2:24 aan te halen in vers 31 laat hij uitkomen dat het voorgaande betoog de reden is waarom God in dit leven het huwelijk heeft ingesteld! Dat is de

reden waarom de mens wordt begif- tigd met deze verbintenis op het niveau van God die *geen ander* soort — dier noch engel — is gegeven. Dat is Gods bedoeling met de instelling van het huwelijk voor de mens. Het is een „diep geheimenis”, een sym-bool! En Gods wetten maken het huwelijk tussen mensen zó dat het geheel overeenstemt met het godde- lijke tegenbeeld.

Ik ben van mening dat we behoren na te denken over het wonderbaar- lijke voorrecht dat God ons schonk door ons het huwelijk en het gezins- verband te geven! Waarom? Ten einde ons voor te bereiden op de eeuwige vreugde van ons geestelijk huwelijksgeluk in eeuwigheid in het Koninkrijk Gods — in de Godsfami- lie!

Het is zo. Het is de bedoeling van de Schepper. Alle mensen zullen weten, op de door God gezette tijd, dat wat Hij heeft uitgedacht, ook zal gebeuren!

Maar de meeste mensen weten het nu niet. De meesten willen het nu niet. De meesten willen het niet weten! Mijn opdracht is niet om iemand te dwingen het te weten. Ze bestaat er alleen uit het te verkondi- gen. Of lezers het geloven is aan *hen*, niet aan mij.

Het aantal echtscheidingen in deze wereld van vandaag zal uiteraard blijven toenemen. Steeds meer gezin- nen zullen uiteenvallen. De misstan- den in de wereld van vandaag zullen snel in omvang blijven toenemen. Schrijvers en sprekers zullen ons blijven geruststellen dat dit toch een goede en prachtige wereld is. En dit alles omdat men blind is voor de oorzaken en deze niet wil zien, totdat de grote God tussenbeide komt, zichzelf openbaart aan ons misleide en ongelovige wereld en ons door zijn goddelijke macht voor onszelf in bescherming neemt, anders zou de mensheid zichzelf totaal vernietigen.

En dán zal de wonderbaarlijke wereld van morgen worden ingeluid — een wereld van vrede, geluk, vreugde en overvloed.

Waarom schrijft u ons niet om onze gratis boekjes: *De ideale wereld van morgen — een blik in de toekomst* en *Ieder huwelijk kan gelukkig zijn*. □

IN DE GREEP VAN DE HONGERDOOD...

Foto's door Alain Nagues — SYGMA

UITGEHONGERDE vrouwen en kinderen zoeken naar door vliegtuigen gedropte veevoerpellets, die als voedsel voor mensen moeten dienen in een der ergste droogten van onze era. Naar schatting 25 à 30 miljoen mensen in West-Afrika lijden onder deze verschrikkelijke droogte. Van dit aantal zijn al zo'n tien miljoen mensen door honger en ondervoeding verzwakt en velen van hen wacht de dood tenzij er snel hulp komt.

Het gaat hier om: Tchad, Mali, Mauritanië, Niger, Sénégal en Opper-Volta. Van deze zes is Niger er verreweg het slechtste aan toe. De droogte in de Sahel, zoals dit gebied wordt genoemd, begon vijf jaar geleden. Pas dit

jaar werd de situatie kritiek toen de waterputten begonnen op te drogen.

De verschroeiende droogte heeft in de meeste getroffen landen de veestapel met de helft verminderd. Dr. A.H. Boerma, directeur-generaal van de Voedsel- en landbouworganisatie van de VN (FAO) zegt dat „in bepaalde gebieden nu het grote risico dreigt van een ophanden zijnde hongerdood en een vrijwel algehele sterfte onder de veestapel die van zo'n essentieel belang is voor de nomaden”.

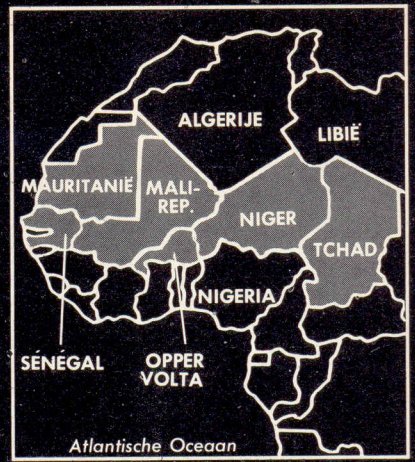
Volgens een andere functionaris van de FAO zou het „een minimum van vijf jaar vergen om de economie van het gebied te herstellen tot het niveau van

twee jaar geleden, zelfs als men aannam dat de crisis morgen zou eindigen”. Zelfs voordat de droogte begon, behoorden deze zes landen tot de minst ontwikkelde ter wereld.

Hulp op komst — maar reeds te laat?

De FAO van de Verenigde Naties, de Organisatie voor Internationale Ontwikkeling (AID) en verschillende andere organisaties hebben een uitgebreide internationale hulpactie op touw gezet om voedsel naar de getroffen gebieden te sturen. De VS hebben hun normale jaarlijkse hulpverlening aan het gebied drastisch vergroot en hebben ca.

(Zie verder pagina 38)

Zes landen ten zuiden van de Sahara bevinden zich in de greep van een catastrofe. Deze aangrijpende fotoserie van Alain Nogués schetst een beeld van droogte en misoogsten, het zoeken naar door vliegtuigen gedropte veevoerpellets die als voedsel voor mensen moeten dienen, de rituele wassing van een choleraslachtoffer, een uitgehongerd kind aan de borst van z'n moeder, het laatste beetje modderig putwater en de beperkte hulp van de graanproducerende landen der wereld.

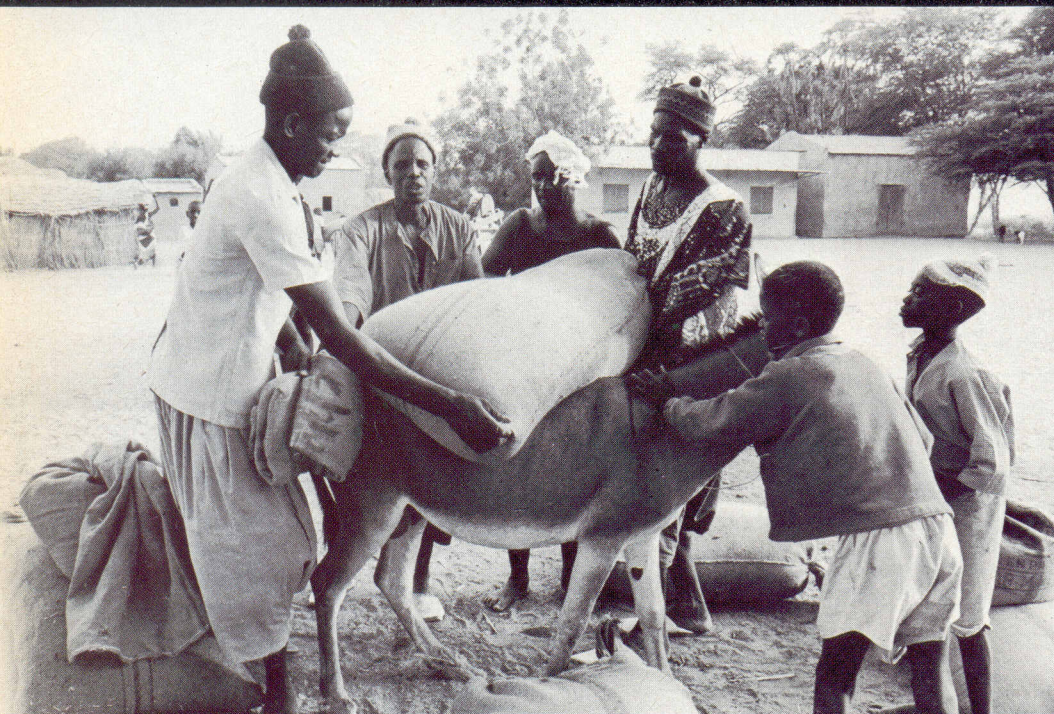
156 000 ton graan gestuurd. Ook Frankrijk, West-Duitsland, China, Rusland, Canada en andere landen zijn bezig zo'n 400 000 ton graan via de FAO naar de miljoenen hongerlijdenden te sturen.

Verminderende wereldvoedselvoorraden

De hoeveelheid graan die aan de Sahel geleverd kan worden — en aan elk ander gebied waar tekorten heersen — hangt af van nóg een belangrijke factor. Vanwege de enorme graanverscheppingen naar de Sovjetunie, de Volksrepubliek China en andere landen zijn de door de regering in de VS aangehouden voorraden zo goed als verdwenen. De sterk stijgende voedselprijzen in Amerika hebben de uitvoer van graan nog verder beperkt, zij het dan tijdelijk.

Maar het feit blijft dat niet alleen Afrika, maar ook de gehele wereld een groeiend tekort aan voedsel tegemoet kan zien, gedeeltelijk veroorzaakt door de snel toenemende vraag ernaar en gedeeltelijk door misoogsten in veel gebieden. Wat echter het meest verontrustend is, is het feit dat de grote graanexporterende landen zoals de VS, Canada en Australië nu minder dan ooit in de laatste tien jaar in staat zijn de wereld te hulp te komen in tijden van nood. In deze gebieden van traditionele overvloed „hangt het allemaal af van het weer”, zoals een voedselkundige het uitdrukte.

De wereld moet ook de mogelijkheid onder ogen zien dat een ernstige droogte zou kunnen voorkomen in een dichtbevolkt gebied, zoals in India — dit gebeurde reeds in 1966 — in plaats van een dun bevolkt woestijngebied waar de bevolking min of meer gewend is aan een schamel bestaan. Als dat zou gebeuren, zouden de consequenties catastrofaal zijn. □

wat u kunt doen...

van pas komende tips voor U en UW GEZIN

• „De tanden zijn wel goed maar het tandvlees deugt niet”

U kunt prima tanden en kiezen hebben, zonder cariës, maar toch het gevaar lopen dat u ze kwijt raakt en aan een kunstgebit moet. De boosdoener heet pyorrhoea, ofwel tandvleesontsteking. Pyorrhoea, dat niet hetzelfde is als tandbederf, is de voornaamste oorzaak van tandverlies bij mensen boven de 35. In Nederland heeft tegenwoordig meer dan de helft van de bevolking boven de vijftig een kunstgebit.

Tandvleesontsteking is een ziekte die het steunweefsel aantast waarin de tanden zitten. Dit weefsel kan dan geleidelijk aan in de bloedsomloop opgenomen worden. Als er niet tijdig ingegrepen wordt, verliezen de tanden hun steun.

Tandcariës en tandvleesziekten blijken een gemeenschappelijk complex van oorzaken te hebben die gelocaliseerd zijn in een soort aanslag op de grens van het glazuur der tanden en kiezen, en de tandvleesranden. Deze aanslag die *plaque* wordt genoemd, is de grote boosdoener en ontstaansvoorwaarde voor deze ziekten.

Waarom is die plaque zo schadelijk? Tandheelkundig onderzoek van de laatste jaren heeft duidelijk aangetoond dat in de plaque honderden soorten micro-organismen aanwezig zijn die een waar biochemisch fabriekje vormen waarin voornamelijk zuren worden gefabriceerd.

De specifieke grondstoffen voor de produkten van dit „fabriekje” zijn voornamelijk koolhydraten en suikers — druivensuikers, melksuikers, vruchtensuikers, biet- en rietsuikers — die de groei van micro-organismen uiterst gunstig beïnvloeden. Een groot gedeelte van de suikers komt n.l. niet in de maag terecht maar blijft vastzitten tussen het gebit. De hieruit geproduceerde afbraakprodukten zijn niet alleen erg schadelijk voor het tandglazuur, maar tasten eveneens de tandvleesranden en het daaronder liggende kaakbot aan.

Hoe langer de plaque aanwezig is, hoe meer zuren zullen worden geproduceerd, des te sneller zullen gaten in tanden en kiezen ontstaan en des te ernstiger zullen het tandvlees en het kaakbot gaan ontsteken.

Pyorrhoea is niet erg pijnlijk in het begin en wordt daardoor veelal niet opgemerkt. Vaak is het alleen maar een aanhoudend vervelend iets dat zich later kan omzetten in hevige pijn. Het weefsel dat door pyorrhoea

aangetast is kan niet meer vernieuwd worden. Daarom is ook hier voorkomen beter dan „genezen”.

De ontstekingsverschijnselen verdwijnen wanneer door goed en regelmatig gebruik van de tandenborstel de plaque tot een minimum wordt teruggebracht.

Goede mondhygiëne en goed uitgebalanceerde maaltijden met veel fruit en verse ongekookte groenten zoals wortelen, selderij, sla, enz., zijn de voornaamste ingrediënten ter behoud van een goed gebit. Fruit, groenten en ander hard voedsel waarop men goed moet kauwen, zoals bruin brood, zorgen niet alleen voor een goede voeding, maar helpen ook om het gebit schoon te houden doordat het de speekselproductie bevordert, waardoor de mond op een natuurlijke wijze gereinigd wordt.

• Bespaar 1/3 op verwarmingskosten

Nu de koude tijd weer aangebroken is, is dit het juiste moment om eens aandacht te besteden aan de isolatie van uw huis. Met het oog op de steeds stijgende prijzen voor kolen, olie en gas is het belangrijk dat u de verwarmingskosten van uw huis zoveel mogelijk drukt. Door het gebruik van isolatiemateriaal op de juiste plaatsen kunnen deze kosten zeker met 1/3 verminderd worden.

Speciaal in nieuwbouwwoningen zonder zolders verdient het aanbeveling een isolerende laag glaswol boven het plafond van de hoogste verdieping aan te brengen. Ramen zijn onze grootste zorg omdat glas wel 14 keer meer warmte naar buiten doorlaat dan een muur. Overgordijnen zijn dan ook een goede investering omdat ze de warmte beter binnenhouden.

U kunt op een eenvoudige manier aan stookkosten besparen door een stuk doorzichtig plastic tegen de ramen te plakken. Natuurlijk zijn dubbele ruiten veel effectiever en het staat ook beter. De installatie daarvan is het overwegen waard.

Het aanbrengen van tochtstrips rondom ramen en deuren kan een groot verschil maken. De warme lucht die verloren gaat door kieren en spleten kan vaak 15-30% méér op uw rekening betekenen. Een kier van slechts 1 cm onder een deur van 90 cm breed is hetzelfde als een gat van 90 cm² in de muur! In dezelfde categorie valt het dichten van openingen bij water- en gasleidingen.

— Patrick A. Parnell.

Wat onze lezers schrijven

Katholicisme

„Ik lees uw tijdschrift graag en als katholiek priester was ik erg geïnteresseerd in wat u te zeggen had in het artikel 'Katholicisme op het kruispunt' [juni 1973]. Het moet mij van het hart dat ik het objectief en accuraat vond en geschreven op een zodanig sympathieke wijze als men vandaag in slechts weinig 'katholieke' publikaties aantreft.”

Bernard J.B.,
Philadelphia, VS.

Midden-Oosten

„Met grote belangstelling heb ik het artikel 'Het Midden-Oosten — Kan diplomatie vrede brengen?' [juni 1973] van Richard C. Peterson gelezen.

„Het hele artikel is zeer overzichtelijk en geschreven in begrijpelijke taal, waardoor men een goed overzicht krijgt van de problematiek in het Midden-Oosten.

„De oplossing die Peterson geeft voor het probleem in het Midden-Oosten schenkt mij echter geen voldoening. Als oplossing geeft hij aan dat bijbelse profeten een tijd hebben voorspeld waarin God zelf zou ingrijpen in de aangelegenheden der wereld en orde scheppen op de plaatsen waar zich moeilijkheden voordoen, met inbegrip van het Midden-Oosten.

„Met andere woorden, de landen in het Midden-Oosten kunnen rustig doorvechten en moorden totdat God hieraan een eind komt maken. Moet de mens zelf niet trachten een afdoende oplossing te vinden om zodoende in vrede te leven?”

J.H.,
Langenboom

• *Natuurlijk moet de mens zich zoveel mogelijk inspannen om een oplossing te vinden voor de bloedige crises die de wereld teisteren. Waarom is de mens echter niet in staat deze crises te voorkómen? Daar gaat het om! De wereld is verwickeld in een eindeloze reeks oorlogen, de een na de ander, en alleen God kan daar een eind aan maken. De uiteindelijke oplossing is Gods ingrijpen in de aangelegenheden van de wereld.*

Het hiernamaals

„Met verwondering heb ik uw artikel 'Hemel, hel en het hiernamaals' [juli-augustus 1973] gelezen. Ik raakte zo geïnteresseerd dat ik nu gaarne de boekjes *Is er een echt hellevuur?* en *Heeft u een onsterfelijke ziel?* zou ontvangen.”

K. ter M.,
Enschede

Evolutie

„Het recente artikel in het juni-nummer van *De ECHTE WAARHEID* getiteld 'Waarom die hernieuwde controversen over schepping of evolutie?' was goed geschreven. Waar ik me al jarenlang aan erger is het feit dat degenen die de godsdienst vertegenwoordigen wanneer er sprake is van een controversen tussen wetenschap en godsdienst, gewoonlijk al de kenmerken van een pueriele wetenschapsbeoefening, compleet met een tikkeltje emotionalisme, ten toon spreiden.

„Hartelijk dank voor uw rationele bijdrage in het recente nummer. U heeft het een en ander duidelijk naar voren gebracht. Een vraag kwam echter bij me op. Waarom heeft u een van de krachtigste argumenten achterwege gelaten — die van de tweede wet der thermodynamica? Als ik de werking van deze wet goed begrijp, zegt zij in principe dat warmte van een hogere concentratie naar een lagere concentratie stroomt en bijgevolg, van een hogere organisatie naar een lagere. Dit is het omgekeerde van evolutie. Evenals de zon is de wereld aan het 'aflopen', niet andersom. Complexe levensvormen ontaarden tot eenvoudiger vormen door natuurlijke processen. Alleen een intelligentie kan het de andere kant laten uitgaan. Het kan niet vanzelf gebeuren.

„Ik zou graag uw ideeën hierover horen als u de tijd heeft.”

J. Robert M.,
Sacramento, VS

• *De tweede wet der thermodynamica zal in een toekomstig nummer in een apart artikel behandeld worden.*

Roken

„Het is al meer dan anderhalf jaar geleden dat ik eens een nummer van uw blad onder ogen kreeg. Daar stond o.a. een artikel in over de gevaren van het roken. Voor mij werd dit aanleiding definitief met roken te stoppen. Met Gods hulp ben ik er nu van bevrijd.”

E.J.M.,
Hardinxveld

Evangelie

„Uw blad legt meer de nadruk op het evangelie van Christus dan op Christus zelf. Ik kan niet helemaal met u meegaan, daarom zeg ik hiermede mijn abonnement op.”

Mej. J.S.,
Hoogeveen

• *Wij trachten het ene te doen zonder het andere na te laten. Vele artikelen*

handelen dan ook over Christus zelf en de levenswijze die Hij verkondigde.

Waarheid

„Sinds enkele maanden ontvang ik uw blad *De ECHTE WAARHEID* en met veel interesse lees ik dit van de eerste tot de laatste letter. Telkens kom ik tot de ontdekking hoeveel mij nog ontbreekt aan echte waarheid en uit elk blad put ik nieuwe kennis en tracht ernaar te leven. De inhoud is zo bijzonder verhelderend en duidelijk.”

C.W.,
Apeldoorn

Studenten

„Alhoewel ik het zeker niet op alle punten met uw zienswijze eens ben, schroom ik niet u te schrijven dat *De ECHTE WAARHEID*, naast een redactioneel gezien uitstekende opmaak, veel waardevol materiaal voor een student bevat.”

M.B.,
Gouda

„Nadat ik enkele losse exemplaren bij mijn boekhandel had gekregen, was ik na het doorlezen van deze twee of drie exemplaren reeds zo enthousiast over uw blad, dat ik daarna meteen een abonnement heb aangevraagd.

„Aangezien ik nog studeer, heb ik ook voor mijn studie vaak zeer veel aan uw artikelen. Bovendien zit ik in mijn woonplaats in het kerkelijk jeugdwerk, waarbij ik sommige artikelen ook zeer goed kan gebruiken. Uw artikelen lenen zich vaak bijzonder goed als uitgangspunt voor een discussie, wereldlijk zowel als kerkelijk.

„Ook voor mijn eigen leven vormt uw blad een bijna onuitputtelijke bron van kennis. Veel zaken in de wereld, die voor mij vaak onbegrijpelijk waren, zijn mij nu vrijwel, maar meestal geheel, duidelijk geworden. Ook uw benadering van de problemen vanuit de Bijbel vind ik zeer goed. Op deze manier heeft de Bijbel nog veel meer inhoud voor mij gekregen.”

L.C.,
Zwartsluis

De ECHTE WAARHEID

„Wij mensen bezien de Bijbel veelal door de theologische bril van onze voorgangers en lezen de Bijbel dan eenzijdig. In het begin was ik het voor 90% niet eens met de inhoud van *De ECHTE WAARHEID*, maar nu 80% voor!”

C.v.B.,
Velp

EURONIEUWS

• TURKIJE OP DE TWESPRONG

Istanboel

Het 50-jarig bestaan van de natie wordt door Turkije herdacht in een sfeer van politieke onzekerheid en onrust onder de bevolking. De regering van dit NATO-land maakt zich daar ernstig zorgen over.

De Turkse republiek werd formeel uitgeroepen op 29 oktober 1923 met Kemâl Atatürk als president, waarmee Turkije z'n intrede in de 20e eeuw deed. Op de ruïnes van het Osmaanse Rijk bouwde hij een natie die gebaseerd was op westerse democratische idealen.

Na de Tweede Wereldoorlog zagen de VS en Europa in Turkije een essentiële schakel in de verdediging van de vrije wereld. Het was onvermijdelijk dat Turkije in de westerse invloedssfeer getrokken zou worden om de kwetsbare zuidelijke flank van Europa tegen de spreiding van het communisme te behoeden. Er kwam overvloedige Amerikaanse ontwikkelingshulp binnen en in 1952 werd het land dat de strategische Bosporus en de Dardanellen beheerste, lid van de NATO. Door het gehele land werden talrijke Amerikaanse raketbases aangelegd (die echter in 1963 werden teruggetrokken) en Turkije zelf bracht een leger van vijf miljoen man op de been.

Rusland gedwarsboomd

Het zag er nu naar uit dat het Westen nu een vaste greep had op de Bosporus en de Dardanellen, de nauwe waterwegen die de Zwarte Zee met de Middellandse Zee verbinden. Er werd een spaak in het wiel van de Russische plannen voor expansie in de Middellandse Zee gestoken.

Gezien de explosieve situatie in het Midden-Oosten is het strategisch belang van Turkije de laatste tien jaar enorm toegenomen. De Sovjetunie realiseert zich meer dan ooit hoe belangrijk het voor haar is om via de Bosporus en de Dardanellen vrije toegang tot de Middellandse Zee te hebben.

Moskou heeft sindsdien aanhoudend getracht vriendschappelijker betrekkingen met Turkije te onderhouden. Turkije kreeg grootscheepse ontwikkelingshulp met terugbetaling op lange termijn aangeboden. De premier van dit strategisch gelegen land werd voor een bezoek aan Moskou uitgenodigd en op grootse wijze onthaald. Hoewel Turkije de royale hulp die de Sovjets aanboden, aannam, bleef het toch trouw aan het westerse bondgenootschap.

Interne troebelen

Er begonnen zich nu echter scheuren in het politieke systeem in Turkije te vertonen. De meningsverschillen tussen de politieke partijen namen steeds ernstiger vormen aan, gepaard gaande met onrust onder de bevolking. In het begin van de jaren '60 ontketenden politiek georiënteerde studenten gewelddadige demonstra-

ties tegen de regering. Nadat ook stakende arbeiders in Istanboel en Ankara op gewelddadige wijze gedemonstreerd hadden, werd in die steden de staat van beleg afgekondigd. Ontvoeringen, kapingen en politieke moorden kwamen aan de orde van de dag in Turkije, en het gehele land kwam onder de staat van beleg die echter recentelijk gedeeltelijk is opgeheven.

De stabiliteit van het land werd nu ernstig bedreigd. Vooraanstaande studentenleiders werden gevangengezet, maar dit maakte hen slechts martelaren en droeg er niets toe bij de explosieve situatie in te dammen. Een Boeing 707 van de Turkish Airlines werd gekaapt en gedwongen naar Bulgarije te vliegen in een poging de studentenleiders te bevrijden. De Israëliëse consul te Istanboel werd ontvoerd en vermoord. In 1972 werden drie Engelse radartechnici, verbonden aan een NATO-basis, ontvoerd. In het vuurgevecht met de soldaten dat volgde, vonden alle drie mannen en de meesten van de guerrilla's de dood. Een aantal universiteiten werd toen gesloten, maar dit scheen de toestand alleen maar erger te maken.

Tijdens mijn laatste bezoek aan Turkije sprak ik met een student aan de enorm grote Middle East Technical University te Ankara. Volgens hem vormde het gebrek aan politieke vrijheid en politieke actie een der voornaamste oorzaken van de onrust onder de studenten. „De communisten maken gebruik van deze toestand en een groot aantal studenten aan de universiteit is communistisch”, verklaarde hij. „Ik kende de guerrilla's die in het vuurgevecht waarin de radartechnici omkwamen, betrokken waren, persoonlijk. De guerrilla's waren communisten en worden nu als martelaren geëerd. Zelfs ons studentenblad wordt door communisten verzorgd en wordt gedrukt in rode inkt.” Hij voegde hier nog aan toe: „Tenzij het land spoedig tot een democratische regeringsvorm terugkeert, bestaat er volgens mij een goede kans dat wij [Turkije] als een rijpe vrucht in de handen van de communisten zullen vallen”.

Krasse woorden, maar in een land dat zo strategisch belangrijk is als Turkije, dienen zij niet licht opgevat te worden. Ondanks de vlaggen en de feestelijkheden rond het 50-jarig bestaan van Turkije is het niet alles koek en ei in dit land. Turkije is het ware Midden-Oosten, want het vormt de brug tussen Oost en West — wel bijzonder letterlijk met de opening van de Bosporusbrug. Turkije bevindt zich in een hachelijke positie, want het beheer van de Bosporus en Dardanellen is vandaag voor het Oosten zowel als voor het Westen nog even begerlijker als het ooit in de loop der geschiedenis is geweest. Gezien het huidige politieke klimaat vraagt men zich af hoe lang het Westen nog kan rekenen op deze strategisch zo belangrijke NATO-bondgenoot.

KOMENDE ARTIKELLEN

WAAROM DE WERELD BEHOEFTE AAN KERSTMIS HEEFT

Achter de hedendaagse viering van een oeroude heidense feestdag, thans achtbaarheid verleend door een religieus jasje, gaat een dringende behoefte schuil die in elk mens aanwezig is.

ZORG DAT HET UW KIND NIET OVERKOMT

Het gezin is het wapen dat zich het best leent voor de bestrijding van het drugmisbruik. Het wordt tijd dat we inzien hoe doorslaggevend de rol is die het gezin speelt bij het beschermen van kinderen tegen drugs.

IS ER ANDER LEVEN IN HET HEELAL?

Hoe groot is de kans dat we eens met buitenaardse wezens contact zullen opnemen?

BONN EN MOSKOU — OUDE VIJANDEN REIKEN ELKAAR DE HAND

De groeiende toenadering tussen twee gewezen vijanden doet vragen rijzen aangaande de toekomst van Europa.

Wij verzoeken onze lezers hun correspondentie te richten aan:

AMBASSADOR COLLEGE

Postbus 496

Arnhem

(Nederland)

BELANGRIJK: Opgave van adreswijziging graag zo spoedig mogelijk aan bovenstaand adres onder vermelding van het codenummer boven uw naam of, indien mogelijk, met insluiting van uw adresstrookje.